

têkoşer

Hêjmar: 11.12

ADAR - NİSAN
GULAN - HEZİRAN
1981

TERKEŞ
P.B. 33
B. 1730 ZELLIK

militan

SAYI: 11.12

MART - NİSAN
MAYIS - HAZİRAN
1981

www.arsivakurdji.org

S E R E C E M
(içindekiler)

R ü p e l (sayfa)	N i v i s a r (konu)
2	Sömürgecilik
8	Faşist Cunta Halklarımıza Ne Yapıyor ?
11	N E W R O Z ve Gelen dayanışma mesajları
24	EFRIQA JER, Tshapo MAPHALA (raportaj)
28	Xebata Komîta Piştgiriya Gelê Kurd
29	Kebata Me
30	Komîta Belçika Ji Bo Nafîn Kîrvatî Li Tirkî
31	Xebata Komîta Ji Bo Piştgiriya Gelê Kurd Berdewame
32	Kürt Halkının Haklarını Destekleme Komitesi çalışmalarına Devam Ediyor
33	Konseye Evrûpa Liser Revşa Tirkî Civin Kir
34	SEYRE, Hînkâr TORÎ (çirok)
50	NAME, Derwêş FERHO (helbest)
51	Çi Dixwazim, Derwêş FERHO (helbest)
52	Kürtçe Gramer (Türkçe izahli)

TEKOŞER, Kovara Têkoşer-Yekitiyu Karker ü Xwendekaren Kurd Li Belçika.
(Her serî Dû mehan Derdikevê)

MILITAN, Têkoşer-Belçika'da Kürt İşçi ve Öğrenciler Birliği Dergisi.
(Her İki Ayda Bir Çıkar)

Navnîşan (adres) : TEKOŞER, B.P. 33, B. 1730 ZELLIK BELGIQUE
Büha (fiati) : 30 Bfr + 10 Bfr. (bûhayê-posta-ücreti)

Serten-Abone(tiyê) şartları : 300 Bfr (20 DM)

Hêjmara-Bank-Hesap No : Têkoşer, 431-000 3001-61, Krediet Bank
Belgique.

S Ö M Ü R G E C İ L İ K

Sömürgeciligin genel tanimini yaparak konumuza baslamak istiyoruz.

Bir ulusun üzerinde yaşadığı topraklarının zorla o ulusun iradesi dışında işgal edilmesi, yer altı ve yer üstü zenginlik kaynaklarının talan edilmesi metropollere taşınması, tüm tarihi değerlerine, diline kültürüne baskı zor uygulaması o topraklar üzerinde hak iddia etmesi, askeri şef ve valilerle yönetmesi sömürgeciliği belirler.

Sömürgeciliğin uzun tarihi bir geçmişi vardır. Sömürgeciliğin mekanisması ilkel komünal toplumun son dönemlerinde ve köleci toplumun başlarında açık olarak görülmektedir. Avlana malzemele rinin geliştirilmesi ile beraber ihtiyactan fazla av hayvanları ve hayvansal ürünler elde edilince belli bir gurup çalışmadan başkalarının el eeğine, üretiklerine ortak olarak yaşamalarını sürdürmeye başlarlar. İşte tarihte ilk sömürü bu şekilde doğrak köleci toplum biçiminde kölelerle köle sahipleri, feodal toplum'da toprak sahipleriyle serfler arasında, kapitalist toplum biçiminde temel sınıflar olan burjuvazi ile işçiler arasında mücadele devam edip, Ekim devrinine kadar gelmiş, dünyada ilk defa Sovyet halkları Çarlığa karşı ayaklanarak, proletarya'nın dünya görüşü olan bilimsel sosyalist ilçeye yoğunlaşmış Marksist-Leninist Bolsevik partisinin öncülüğünde proletarya sınıfının diktatörlüğünü sağlayarak Sosyalist toplum biçimine geçilmiş, Ekim 1917 devrimi ile ilk kez Sömürgecilik zinciri parçalanarak, halkın gönüllü birliği ve iradesine dayanan sosyalist bir toplum yaratmaya başlamış ve kommunizme kadar sürecek bu uzun süreç ile dünyaya, tüm dünya halklarına, ozilen ve sömürulen uluslara tarihin en büyük örneği göstererek, dünya sömürge sistemi yıkılmış, yer yüzünün 2/3'sini kaplayan Sömürge imparatorluklarının dağıtılp genç ulusal devletlerin doğmasını, ulusal kurtuluş hareketlerinin dünya sömürge sorunun bir parçası olarak sosyalist sistemin bir öğesi olmasını beraberinde getirmiştir.

Sömürgecilik tarihi bir olgudur. İlk sömürgeci devlet ve imparatorluklar 15. Yüzyılda doğrus ve kapitalizme önemli ölçüde sermaye birikimi katkısında bulunmuştur. Kapitalist sisteme geçildiğinde de, sömürgecilik sona ermez. Daha değişik metodlarla ve daha derinleşmesine sömürgeci ülkeler sömürgeleştirdikleri ülkeleri

sömürürler. Kapitalizmle birlikte sömürgecilik dahada derinlik ve yaygınlık kazanır. Asya ve Afrika'nın feth edilmemiş toprakları işgal edilerek sömürgeleştirilir. Büyüük sömürgeci imparatorluklar olusur. Sömürgecilikte bağımlılık ilişkileri kapitalist sömürünün egemenliği altında olduğundan sömürgecilikle bağımlılık ilişkileri arasında büyük farklar bulmak mümkün değildir.

Sömürgeciligin klasik özellikleri şu şekilde görülür;

a. Sömürgecilerle sömürgeler arasındaki ilişkiler özgür onaya dayannayan ilişkiler. Sömürgecilerin oluşturdukları bu birlik zora dayanır. Bu ilişkiler sömürgeci-sömürge ilişkileridir. Sömürgeciler, askeri güçleriyle girdikleri sömürgelerde kendi egemenliğini kurarlar.

b. Sömürgeciler, sömürgeleri kondi idarecileri aracılığı ile (genel valiler, sömürge komiserleri, askeri şefler) yönetirler.

c. Sömürgeciler sömürgelerin enek gücünü, yer üstü ve yer altı zenginliklerini sömürür ve yağmalarlar. Ülke ekonomisini yıkıma uğratarek gelişimini engellerler.

d. Sömürgeciler, sömürlülerini gerçekleştirirken, sömürge ülkede en gerici sınıf ve tabakalarla (feodal artıklar, toprak beyleri, olanak verdikleri kendi dümen sularındaki bürokratlarla, kendi aracılıklarıyla yapan ve sömürgecilerin yağmaladığı karlardan kendilerine küçük bir pay verdikleri aracılıyla, sömürgeciligin batağında yozlaşmış, dejerasyona uğramış ulusal gurur ve vakasını kayip etmiş bar, kumarhane, randevu evi çalıştırıcıları v.b.) işbirliği yaparlar.

e. Sömürgeciler sömürge ulusun tüm ulusal değerlerinin gelişimine engel olurlar. Dilini, kültürünü, örf adetlerini yasaklar. Sömürgeciler kendi tarihlerini, dillerinin öğrenilmesini zorunlu halde getirerek, sömürge halklarını asimile etmek isterler. Çünkü bilirlerki onların dili, kültürü, tarihi yaşadığı müddetçe, onların direnis kaynağının da devamlı canlı durur. Sömürgecilerin dencyinleri bunu onlara göstermiştir. Ulusal varlığını koruduğu müddetçe bir ulusun, ulusal direnisini kırmak mümkün değildir.

Sömürgeciler sömürgelerin dilleri, ulusal varlıklarını ile alay eder, horlar ve aşağı görürler. İşte tüm bunları yaparken zora ve baskiya bas vurur.

Kürdistan bugün dünyada ulusal bağımsızlığını almamış en büyük ulusal topluluktur. Bu ulusal topluluk tarihi gelişimi içinde sürekli olarak yabancı güçlerin istilalarına uğramış, ekonomik ve toplumsal varlığı alt üst edilerek ulusal birliği engellen-

www.arsivakurdji.org

miş ve bütünlüğünü parçalanmıştır. Sömürgeci ülke tarafından parçalanan Kürdistan'ın kendi iç dinanızmı ile gelişimi engellenmiş, konumu olarak diğer dünya sömürgelerinden ayrı bir statüye sahiptir. Mücadelede o denli zordur.

Ekonomisi alt üst edilerek metropol ekonomisine bağlanıp gelişimi engellenmiştir. Sömürge ekonomisi uygulanmıştır. Bu sömürünün yanında Kürt ulusu üzerinde dünyada esine az rastlanır bir ulusal baskı vardır. Kürt dili, Kürt tarihi, Kürt kültürü yasaklanmış ulusal özgi hayatın tüm kesimlerinde kendisini göstermektedir.

a. Kürt ulusunun üzerinde yaşadığı toprakları yanı ülkeleri Kürdistan halkın iradesi dışında işgal edilerek önceleri 1639 Kasrı-Sirin anlaşması ile Osmanlı-İran, ikinci kez 1923 te Lozan Muahedesiyile Türkiye-İran-İrak-Suriye tarafından parçalanarak ulusal birliği dağıtılmış, toprakları bölüşülmüştür.

b. Kürdistan'ın yerüstü ve yer altı zenginlik kaynakları sömürgeciler tarafından talan edilerek metropollere taşınmaktadır. Dünyanın en büyük Krom yatakları Kürdistan'dadır. Türkiye petrollerinin tümü, Irak petrollerinin büyük çoğunluğu, İran petrollerinin bir kaç merkezi, Suriye'nin Türkiye sınırlarına yakın petrol kuyuları Kürdistan topraklarında bulunmaktadır. Kürdistan diğer madenler bakımından da çok zengindir. Kürdistan'da çıkarılan Bakır Batı Almanya, İngiltere ve ABD gibi emperyalist ülkelere satılmaktadır. Zengin Kursun yataklarına sahiptir. Türkiye'de üretilen demir madeninin en büyük kısmı Kürdistan'dan çıkarılmaktadır. Geniş Perlit, çimento han maddesi, monyozit, Barit, Kükürt yataklarına sahiptir. Kömür madeni bakımından dünyanın yine en zengin rezervlerine sahiptir. Akarsu potansiyeli bakımından da zengindir. Türkiye'nin en büyük hidroelektrik santrali Keban barajı Kürdistanaadır. Elazığ'ın, Bingöl'ün, Malatya ve konusu vilayetlerin elektriği yekken Trakya'ya Keban'dan elektrik verilmektedir.

Hayvancılık ilk olumlu yöntemlerle de olsa büyük bir potansiyel sahiptir. Çok sayıda büyük ve küçük baş hayvan beslenmektedir. İş gücü çok ucuzdur. Tüm bu zenginlikler yağmalanarak metropollere taşınmakta, taşıma işlemi yapmak için kara ve denir yolu yapılmaktadır. Dikkat edilecek olursa yollar genellikle madenlerin olduğu yörelere götürülmüştür. 1936 yılında yapımı tanananan Haydarpaşa-Kurtalan denir yolu o günden beri bir kilo-metre dahi ilerletilmeyerek, Petrol kuyuları için yapıldığı gerçeği gözler önüne ставлен.

Avrupa-Türkiye-Irak üzeri Asya ülkeleri bağlantılı, yine Avrupa-Türkiye-İran üzeri Asya bağlantılı kara ipek yolu

Kürt halkının kara kası,kara gözü için yapılmamıştır.Bu yollar bir nevi ticaret ve sömürü yollarıdır.Demir yolu Sivas ,Kangal ve Hekimhane demir madenini,Maden ilçesine uğratılarak Şark Kron ve Bakır'ı ni,ordan Diyarbakır,Batnan-Kurtalan'a uzatılarak Diyarbakır,Batnan Raman Petrollerini,diğer taraftan Bingöl'ün Genç ilçesine uğratılarak Avnik Demir(Manyetik) cevherini,ordan da Muş ve Tatvan'a uğratılarak bölgedeki tüm hayvansal ürünleri sömürmek için yapılan ve bir ağı gibi örülén Kürdistan'ın can damarlarına uzanan bu yollar,Kurdistan'ın tüm zenginlik kaynaklarını talan ve yağma etnek için yapılan sömürü yollarıdır.

c.Kurdistan'ın tarihi tüm değerleri inkar edilerek yok sayılarak,özümsenerek tarihte görülmüş bir ezgi ile asınıle yön tepleri uygulatılarak,necburi iskanlarla topraklarından zorla söküller, hunharca,barbarca uygulanalara maruz kalmıştır.Örf adotları gelenek,görenekleri y saklanmıştır.

d.Kürt halkının kültürü amansız bir yozlaştırma ve yok etme politikasına tabi tutulmuş,Kürt dili yasaklanmış,sömürgeciler kendi dillerini resmi dil ilan ederek Kürt dilinde yazılmasını kitap dergi,gazete basılmasını engellenmiş,var olanlar yakılarak unnutturulmaya veya kendi dillerine çevirterek utannadan kendilerine başka bir ulusun değerlerini mal etmişlerdir.

Müziği yasaklanmış,folkloru,halk dansları,bir çok düğün türküleri,halk deyiş ve ezgileri çalınarak kendi kültürleriymiş gibi gösterilmeye çalışılmış,tarihi eserleri,müzeleri metropollere taşınmış,arkeolojik araştırmalarda bulunan tarihi eserleri çarptırılarak kendilerine naletmişlerdir.Kürtçe eğitim öğretim yasaklanlığı gibi,Kürtçe türkii,bant,radyo dinlemek suç sayılmış,ben Kürdüm diyenleri ağız hapis cezalarına çarptırılmışlardır.

e.Sömürgeciler askeri şefleri,valileri,sıkıyönetim konutanları ile Kurdistan'ı yönetmiş ve daima hor görerek,kendilerini asıl sayarak Onları(dağlıları) yönetmek ve eğitmek yetkisine sahip olduklarını söyleyerek askeritatbikatlar,manevralar yaptırlıyorlar. Soven ve ırkçı politikalarıyla halkı zorla yıldırip,asınıle etnek için okullar açmışlar,en ufak başkaldırıları,isyanları bahane ederek kudurmuşcasına saldırarak köyleri yakılmış,topa tutulmuş,boğbalanmış,toplu katliamlar uygulatılarak çoğu zaman taş üstünde taş bırakılmışlardır.Basit şeyleri bahane ederek köylerine komando baskılıları götürmüslər,askeriyonin büyük bir coğunuğu daima Kurdistan'da bulundurarak savasa hazır bekletilmiştir.Sınırlarda kaçaklılığı bahane ederek binlerce köylümüzü kurşuna dizmişlerdir.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen Kürt ulusu varlığını kani pehasına koruyarak günümüzde kadar gelmiştir.

İşte tüm bu sömürgeciliği neydene getiren, belirleyen şartları ülkemiz Kürdistan'ın konumuna, şartlarına indirgedigimiz vakit Kürdistan'ın klasik bir sömürge statüsünde olduğunu görmekteyiz. Sömürge bir ülkenin illâ deniz aşırı olması şartı yoktur. Portekiz Büyük Britanya İmparatorluğunun yarı bir sömürgesi iken Afrika'da bir çok sömürgeleri vardı. Yine Çarlık Rusya'sı Ekin Devriminden önce etrafındaki tüm halkları sömürmektedir. Ve de Emperyalizmin Asya'daki jandarmalığını yapıyordu.

Sömürgecilik günümüzde bir çok taktığını değiştirecek ve geliştirecek yeni tip sömürgi yollarına başvurmaktadır. Ülkeleri ekonomik yönden kendilerine bağlı kılmaktadırlar. Direk olarak bağımlı hale getirmediği ülkelerde faşist askeri darbeler yaptıracak ömrlerini uzatmaya çalışmaktadır. Sermaye ihrac ettiği ülkelerde ülkenin en gerici bağınaz tekelci kesimi ile uzlaşarak sömürülerini yerli bir azınlığın aracılığı ile yaparlar.

Yeni-Sömürgecilik; kapitalizmi yayacak ve sağlamlaştıracak, ulusal kurtuluş harçketlerinin ilerlemesini engelleyecektir, olağan ölçüsünde en büyük kırı koparacak, emperyalizmin ekonomik, politik ideolojik ve askeri-stratejik dayanaklarını güçlendirecek şekilde daha işlenmiş yöntemler ve manevraları aracılığıyla, emperyalist güçlerin, eski ve mevcut sömürgeleri konusunda, kapitalizmin genel bunalımı ve sosyalizme geçiş döneminde izlediği sömürgeci politikadır.

Yeni-sömürgeciliğin en önemli yöntemlerinden biri sanayi sermayesinin ve nati sermayenin ihracı açısından yeni biçimlere geçilmesidir.

Askeri üs ve blokların kurulmasını, gelişmekte olan ülkelerin iç işlerine çeşitli biçimlerde müdahaleyi, silahlı çatışmaların ve "yerel" savaşların köruklenmesini, silahlanmayı, uluslararası ve bölgesel örgütlerin yeni-sömürgeci politika çıkarına kullanılması çalışmalarını içerir.

Yeni-sömürgecilerin, kendi politikalarını izlemek için kullandıkları en ustaca gizlenmiş yöntem, çeşitli uluslararası, bölgesel ve başka örgütleri emperyalist amaçlar uğruna kullanma girişimidir. Dünya Bankası ve kollarını, Uluslararası Para Fonu, Avrupa Ekonomik topluluğu (AET), Avrupa Ekonomik İşbirliği ve kalkınma örgütü (OECD) yi denetimleri altına alarak bu örgütlerin aracılığıyla NATO askeri kanadıyla amaçlarını gerçekleştirmeye peşindeler.

Sömürgeci, yeni-sömürgeci, ırkçı ve ayırmacı şoven politikalar ulusların barış içinde yaşamalarına ve güvenliklerine karşı sürekli bir tehlike oluşturuyor.

Türkiye Kürdistan'ı devrimci hareketi de, dünya devrimci hareketinin bir parçası olmanın onurunu taşıyor. Kürdistan devrimci işçileri, köylüleri, yurtseverleri, ilericileri, demokrat ve sosyalistleri zulmün ve sömürünün üzerine yürüyorlar. Sömürgecilerin tüm faşist uygulamalarına, cinayetlerine rağmen Kürt ulusal demokratik hareketi, gün geçtikçe dahada güçlenip geniş kesimlere yayılarak derinlik kazanırken 12 Eylül Faşist askeri darbesiyle mücadeleye büyük bir darbe indirilmiştir. Türkiye Kürdistanın da, Kürt halkın özgürlik mücadelelerinin zaferini çabuklaştırmayan yolun sosyalist bir örgütün belerleyiciliğinde ulusal demokratik güçlerini toparlayıp birleştircerek, sömürgecilige, fasizme, emperyalizme ve her türden gericiliğe karşı savaşa girmesi ile olanaklıdır. Bu Türkiye devrimci hareketinin ilerlemesinde, derlenip toplanmasında da, etkin bir ~~rolye~~ oynayacaktır. Kürt ulusunda, diğer kardeş dünya ulusları gibi er geç özgür olacak ve sömürgecilik zincirini parçalayacaktır. Bunu önlemeye kalkışmak tarihin yürüyüşüne karşı çıkmaktır. Tarih sömürgecileri affetmeyecektir. Tarihin silindiri önündeki engelleri ezip geçecek, onları layık oldukları çöplüğe gönnenin örnekleriyle doludur.

NOT: Ulusal Sorun ve Sömürgeciler Sorunu (Stalin)

Ulusal Sorun ve Türkiye'de Ulusal Sorun (Necip Erden)

Yeni-Sömürgecilik (V. Vahruşev) kitaplarından yararlanılmıştır.

TEKOSİN HETA
RİZGARİYE !

FAŞİST CUNTA HALKLARIMIZA NE YAPIYOR ?

Fasist junta yönetimi zorla ele geçirip, isbasına gelisinden bu yana yaptığı uygulamalarla Türkiye işçi sınıfını ve Kürdistan ulusal demokratik hareketini karşısına alarak, temel amacı olan bu hareketleri yoketmek ve boyutlanıp gelisen mücadeleleri ni durdurmak için, her gün yeni bir dizi baskıcı faşist kanunlar çıkartmak, yöntemlerini de geliştirerek, düşündükleri faşist ideolojiyi kuramsal olarak halklarımıza zorla kabul ettirmeye zorlaması onun kimliğini, hangi sınıfa hizmet ettiğini, kimlerin çırkınlarını korumak için geldiklerini kanıtlıyor.

Türkiye işçi sınıfının sendikal hareketinin özgürleştirtiği DİSK'in kapatıldığı, yöneticilerinin yargılanıldığı, işçi sınıfını süngü zoru ile tekelciler için çalışmaya zorlaması yetmiyormuş gibi, mallarını, yani işçinin alın terinin, nasırılı ellerinin ürünü tüm maddi birikimlerinede el koyarak, gayrimenkullerini satmakta bu paralarla Jandarma ve polisine konut yapmaya, projelerini uygulamaya başlatmış bulunmaktadırlar. Tarih konutlarda kimlerin oturacağıını gösterecektir. Burjuvazi ve tekelci sermaye bir daha 15-16 Haziranları yaşamamak için, işçi sınıfı selinden kurtulmak için Generallerinin gücüne başvurmayı kurtuluş olarak gördüler. Türkiye işçi sınıfı 15-16 Haziranları kalıcı denemeye ergeç başvuracaktır. 15-16 Haziran işçi seli bu defa daha bir kin daha bir nefret ile kalkacak ve sırmalı generalleri kütükler gibi sürükleyip layık oldukları yerlere götürücekinden hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

Fasist junta'nın Türkiye özellikle Kürdistanında uyguladığı son birkaç yönteme değineceğiz: Hapishaneleri ulusunu ve tüm insanlığın mutluluğunu düşünen insan beynleri ile doldurduktan sonra, bu defa köylülüğü yıldırmaya operasyonlarına başlamıştır.

Kürdistan'ın her köyünde hane başına bir keleşkof veya giz silahını askeri birliklere teslim etmekle mükellef tutmuştur. Silahı olmayan köylüler köy meydanlarında insanlık dışı işkencelere tabii tutmakta, karıları, kızlarını getirtip askerlere adı namussuzluklar yaptırmaktalar. Namus mefhumuna son derece bağlı olan Kürt halkı, bu içrenç baskılara maruz kalmamak için nesi varsa satıp, bir silah alarak muhtarlarla imza karşılığı teslim edip, en yakın askeri birliklere teslim etmektedirler.

Silah nasıl alınıyor ? Köylünün malını alan kim ?

Evet Askeri şefler, bölge, il, ilçe ve Karakol komutanları bunu da çok iyi planlamışlar. Askeriye Kürdistan da sınıfısal çıkarları gereği kendilerine yardımcı olan işbirlikçi Aşalar ve kompradorlara G 3 silahını teslim ederek köylülere satışını yapmaktadır. Köylü askeriyonin şart koştuğu silahi Aşadan tüm sahip olduklarının bedeli olarak almakta, mal servet Aşaların elinde yoğunlaşırken, para ordunun pasalarının cebine inmektedir. Köylümüz bir yandan yoksullasırken Aşalar nüfuz kazanmaktadır. Silah satışı ve tekrar toplanışı tabii ki böyle basit gösterilememekte; Köylüler silahlarını köy muhtarlarına belge ve imza karşılıkla teslim etmekte, toplanan silahlar köyün belirli bir yerine konularak depo edilen silahları köyden biri askeriye ihbar etmekte, T.V. kameralarını gölge gibi arkalarında takip ettiren askeri komutanlar köye girip silahları hiç bir zorlukla karşılaşmadan almakta ve kameraları markalarına götürerek, bu silahları bölücüüler bölücüülükte kullanmak için depo etmişlerdi efer bunları yakalayıp düşmanlarımız bize karşı kullanacaklardı demektedirler. Silah markalarından bahs etmistik; G 3 Türk ordusunun askeri elinde olan bir silahtır. Almanya'dan alınan bu silah sivil halkın elinde yoktur. Bu kadar silahı Türkiye ve Pasaların müttefiki, Avrupa konseylerinde hararetle kendilerini savunan Batı Alman Hükümeti Kürt halkına sevgili ve ezelî dostlarına karşı kullanmak için vereceğini herhalde hiç kimse kabul etmez. Peki ya bu silahları Kürt köylüsüne kim hediye etti. Herhalde hiç kimse. Peki bu silahları veren kim ? Evet Türk Ordusunun kendisi. Gayet basittir bu iş; silahları bir günlüğünde köylüye verip ertesi gün ele geçirildi diye gazetelere manşet atmak, iste hepsi bu. Bölücü ve düşmanlarımızı tanıyın, görün iste biz bunlarla amansız hesaplaşmak için geldik onları yoketmeye karalıyoruz diyebilmektedirler. Bu imaj bilinçsiz Türk halkı için nefret tohumlarının gelişmesini pekiştirmekte, Halklarınız arasında düşmanlık duygularının gelişmesine çalışmaktadırlar.

Evet sırmalı Pasalar bir tarih boyunca yoketme, bitirme asımile etme, mecburi iskanlarla kabul etmediğiniz fakat savastığınız Kürt halkı her keresinde daha kararlı ve bilinçlesmiş, örgütlenmeye çalışmış olarak karşınıza çıkacak ve boy nedefiniz olacaktır. Asırlardan beri uyguladığınız insanlık dışı yöntemleri, emperyalizm ve NATO nezdinde geliştirek bir daha sahneye koydunuz. Bu da geçmişteki uygulama planlarınız gibi sizleri hayal

kırıklığına uğratacaktır. Kürt halkı zülme, sömürüye, çirkefliliğe, iğrenç baskılara yabancı değil, tüm tarihi boyunca günlük yaşamının bir parçası olmuştur.

Kürt dilinin aile içinde dahi konuşulması, çeşitli giysileri, örf adetleri yasaklanmış, okuma seferberliği ilan edilmiştir. 70 yaşına kadar cahil bırakıldığı zavallı halkımızı gece yaralarına kadar okullarda Türkçe öğrenmeye zorlamaktadırlar. Hapishanelere çocukların görmeye gelen yaşlı halkımıza "Türkçeden başka bir dille görüşme yapılamaz" diyerek, Türkçe bilmeyen yüzlerce Kürtçe Arapça, Süryaniceyi sadece bilen dedeler, nineler çocukları ile görüşürültmeden geri çevrilmektedirler. Hapishanelerde görüşmeye çağırıldıkları tutukluları askeri komuta ile görüş kabinine getirmekte, nöbetçilerin nezaretinde bir iki dakika görüştürmektedirler. Knuşmaları tesbit edilmekte, enufak seyleri bahane ederek görüşmeleri kesmektedirler. Askeri mahkemeye çıkartılacak tutukluları hapishane çıkış kapısında asılı İstiklal marşı ve Atatürk'ün gençlige hitabesi okutturmakta, bilmeyenleri mahkemeye çıkartmakta, okumasını, öğrenmesini bilmeyenleri bilinceye kadar mahkeme huzuruna çıkarmayıplarını söylemektedeler. Okumayı bilmeyen tahliye edilen bazı tutukluları hapishanenin çıkış kapısından geri tevkif müzakereleri kesilerek tekrar tutuklamaktadırlar. Öğlen, akşam yemeklerinde yemek duası mecburi yaptırılmakta, dua yapmayanları aç bırakıp hücrelere atmaktadırlar. Asker artığı yemek olarak verilmekte, onu dahi tutukluların yenemesi için karavallara fare, kurbağa, akrep, kaplumbağa ve çeşitli tiksindirici seyler atarak, psikolojik olarak yıldırmaya çalışmakta, dünya ile ilişkileri kesilerek hiç bir yayın organı (gazete, radyo, tv, müzik aleti v.s) verilmemektedir.

Dışarıda askeri kamp hayatı yaşayan tüm halkımızın zindanlarda kanlarından birer damar taşıyan tün dvrimci, ilerici, yurtsever, demokrat insanların arasındaki bağları demir parmaklıklar ve generaller koparamayacaktır. Onlar kâ ; dışardakilerin özgürlüğü için, bağımsızlığı için içerdeler. Halkımız ergeç bu cehherine sahip olacaktır.

Suriye, Irak, İran sınır bölgelerimiz ile çizilen sun'i sınırlarla diğer parçalarında kalan halkımız arasındaki diyalektik bağı da koparamayacaklar. Generaller bu ülkelerle 10 Km. genişliğinde bir tampon sınır seridi ile, parçalanıp sömürgeléstirilen ülkemizin parçaları arasındaki iktisadi, siyasi ekonomik ve karşılıklı yardımlarını kesmek için bu planı gerçekleştirmeye çalış-

şiyorlar. Diğer üç sömürgeci devlet ile sınırlar mayınlanacak adı geçen bölgeler içinde kalan köyler boşaltılacaktır. Halkımız gerkeğinde mayınıları çiğneyip kanları ile de olsa temizlemeye kararlıdır. Bunun için Suriye ile olan sınırlarda binlerce kurban vermiştir. Ve de ilişkiler koparılamamıştır. Ulusları ulus yapan öğelerden birinin iktisadi yaşam birliği olduğunu dergimizin geçen sayısında uzun uzun yaşamıştık. Bu öge eksik oldumu ulus olgusu olmaz ki; Kürt halkı bir ulustur, ulusal kurtuluş mücadeleşini diğer dünya ulusları gibi en şereflİ bir şekilde vermeye kararlıdır.

Son uygulamalarla Türkiye'de ve Kurdistan da halklarımızin satın alma gücü iyiden iyiye düşmüştür. İşçilere süngü zoru ile işbaşı yaptırılmakta, ücretleri dondurulmuş tüm kazanımları zorla elinden alınmıştır. Piyasada mal fazlalaşmış alici bulamamaktadır. Çünkü İşçilerin halklarımızin satın alma gücü kalmamıştır. Paşalar 6. Kes zamlarını uygulatarak kimler için geldiklerini saklayamamaktadırlar. Sermayedarların, tekelcilerin mallarına, işçilerin, köylülerin alın teri, yokluğu, fakirliği, doktorsuzluğu, gıdasızlık ve açlığı pahasına uygulanan zamlarla generaller cuntası halklarımızin yanında yer almadiği bilakis karşı olduğunun açık delilleridir. Orduyu kurtarıcı gibi düşünenler bile gerçeği itiraf ederek Fasist generallerin kimlere hizmet ettiğini görnekte geç kalmanışlardır. Not: Tüm bilgiler Kurdistan'da bu şartları yaşayan halkımız tarafından dergimize bildirilmiştir.

N E W R O Z

Kürt Halkının Milli Bayramı olan Newrozu bu yıl 12-21 Mart tarihleri arasında Kürt Halkının haklarını kuruma komitesi ile beraber Kurdistan haftası ilan ettiğinizden ertelemek zorunda kaldık. Newroz'u Belçika'da iki defa kutladık. (11 Nisan'da Büyüksel'de, 25 Nisan'da Lieg'de kutladık.)

Büyüksel Newroz'unuz: Büyüksel Newroz'u, Belçikadaki İşçi ve Öğrenciler Birliği TEKOŞER, Fransa'daki İşçi ve Öğrenciler Birliği, Belçika'da kurulan Kürt Halkının haklarını Koruma Komitesi tarafından ortaklaşa hazırlamıştık. Gecemize Büyülü bir topluluk katıldı, çeşitli kardeş kuruluş ve dernekler stant ve kunuşmalarıyla gecemizi enternasyonalizmin bir gecesi görünümünü verdiler. Kürt'çe, Fransızca Türkçe, Flamanca olarak açılış konuşmalarını ve Newroz Bayramı hakkında bilgiler verildi. Gecenin sonuna kadar dört ayri dilde açıklamalar yapılması izleyicilerin hayranlığını kazandı.

Açılan yemek stant'ında leziz Kürt halkın yemeklerini konuklar adeta kapılarını ve kendilerini bir misafirperver Kürt evinde hissettiyorlularını belirttiler.

Büyüksele Radyosu R.T.B. gecemizi izleyerek bir program yaptilar. Program üç defa R.T.B. Radyosu kanalıyla yayınlandı. Ayrıca 200 bin trajlı De Standart Gazetesi ile yine 200 bin trajlı Het Newsbleed Gazeteleri uzun birer röportaj yapıp gazetelerinde uzun uzun Newroz ve Kürt Halkı üzerinde yazdilar.

D.I.B. - AK Başkanı sayın Doğan ÖZGÜDEN gecemizde hazır bulunarak uzun bir konuşma ile ayrı bir anlam kazandırdı, konuşmasını synen yayinliyoruz.

Ayrıca Sayın Belçika'daki Türkiyeli İşçiler Birliği Başkanı Mehmet ALÇA söz alarak Türk ve Kürt halklarının dayanışmasını, Kürt Halkının kendi kaderini tayin etme ilkesinin vazgeçilmez olduğunu Kürt-Türk halklarının ecle mücadeleinden yana olduğunu, Kürt halkı üzerindeki baskuları kınadı"ini belirtti.

Büyüksele ırkçılıkla Mücadele Organizasyonu Başkanı Madam Jospa gecemize katılarak konuşmasında Kürt Halkının mücadeleni desteklediğini, Kürt halkı üzerindeki ırkçı baskuların bir an önce sona ermesini dilediğini bildirdi.

Gecemize yine etkin olarak katılan Kardeş Türkiyeli İşçiler Kültür Merkezi(T.İ.K.M.) adına söz alan aynı zamanda Belçika'nın F.G.T.B. Sosyalist Sendikasında çalışan Sayın Hüseyin ÇELİK söz alarak Fransızca-Türkçe yaptığı konuşmada daha bir iyi kenetlemek ve mücadeleni dahi ileri boyutlara getirmek için güçlerimizin beraber mücadelenin yana olduğunu belirtti.

DİSK. Hukuk Bürosu avuktalarından Sayın Yücel TOP söz alarak Kürt Halkının Milli Bayramını Kutladığını, saygı duyduğunu, Türkiye halklarına, DİSK'e yapılan insanlık dışı baskuları nefretle kınadı"ını DİSK. Başkanı Aptullah BAŞTÜRK'ün ve yönetici arkadaşlarının tutuklandığını DİSK'in mallarının yağma edildiğini Türkiye İşçi Sınıfının nedenli ağırl şartlar altında çalıştığını açıklı olarak konukların büyük bir同情ini kazandı.

Şili Sosyalist Gençliği (Alende'nin Partisine bağlı) adına söz alan genç sözcü Kürt Halkının mücadeleni desteklediğini Şili deki Pinoço rejiminden esinlenerek Türkiye'yi, Türkiye halklarını ikinci bir Şili yapmak için emperyalizmin ABD'nin genrelleri devreye soktuğunu Şili-Kürt-Türk halklarının bu fasist cuntaları yorla bir etmenin yakın olduğunu, yaşasın Kürt-Sili-Türk halklarının emperyalizme, fasizme karşı mücadeleni diye sözünü bitirdi.

Belçika'daki Yurtsever Ermeni Devrimcileri adına İMPOST. söz alarak uzun alkışlarla konusmasını sürdürdü, aynon yayınıyoruz.

Belçika'daki Demokrasi Güçleri adına (CNAPD.) Başkanı Sayın Pierre GALAN bir mesaj göndererek dayanışma içerisinde olduğumu gecemizde bulunamadığım için üzgün olduğunu, Bayramımızı kutladığını, Kürt Halkının mücadeleşini desteklediğini yazdı.

Marksist bir keşif olan Jean Pierre DUPONT'da mesajı ile gecemize katılarak Kürt Halkının mücadeleşin desteklediğini bildirdi.

Ayrıca Kardeş Gent Demokratik Halk Kültür Derneği bir dayanışma mesajı göndererek Bayramımızı kutladığını gecenin başarılı geçmesini diledi.

Gecede Fransada'ki Kürt İşçi ve Öğrenciler Birliği arkadaşlarının getirmiş oldukları İran Kürdistanında Şeyhmuş arkadaşın çekimi yaptığı iki film gösterilerek tüm halkın dikkatlerini çekti ve uzun alkışlarını topladı ve filmler konukların isteği üzerine ikinci kez gösterildi. Yer darlığı nedeni ile büyük zorluklara katlanan büyük bir izleyici grubu ayakta gecemizi izlediler, yer bulamayan bazı konuklarda erken sıyrılmak zorunda kaldılar. Gece'de Kürdistanın dört parçasından derlenen oyunlarınız bestelerimiz ve şiirlerimizle misafirlerimize iyi bir gece geçirmeye çalıştık ayrıca Süryani Folklor gurubu folklorik oyunları ile gecemize renk katarak büyük alkışlar topladılar. Irak Kürdistanından bir grup kürt arkadaşda gecemizde hazır bulundular. Gece'nin sonunda ayrılan konukların yüzlerinden nemnuniyetleri adeta okunuyordu. Salonda açılan stantlar yine enternasyonalizmin güzel bir örneğini veriyordu.

Stant açan kuruluş ve örgütler:

1. Tekoser (Belçikadaki Kürt işçi ve Öğrenciler Birliği)
2. D.I.B. - AK. (Demokrasi icin Birlik-Avrupa Komitesi)
3. B.T.I.B. (Belçika'daki Türkiyeli İşçiler Birliği)
4. T.I.K.M. (Türkiyeli İşçiler Kültür Merkezi)
5. Sili Sosyalist Gençliği
6. Elsalvador Devrimci Gençliği

Konusmacılar:

1. D.I.B. - AK.
2. MRAX.
3. T.I.K.M.
4. B.T.I.B.
5. Sili Sosyalist Gençliği
6. Belçika'daki Yurtsever Devrimci Ermeni Gurubu.
7. DISK. Hukuk Bürosu Avukatı

Mesajlar:

1. C.N.A.P.D.
2. Marksist bir keşif
3. Gent Demokratik Halk K.Der.

Demokrasi İçin Birlik Avrupa Komitesi Başkanı Doğan OZGUDEN'in mesajı :

Kürt Ulusal Demokratik hareketinin seçkin temsilcileri,
Mücadele kardeşlerimiz,
Değerli konuklar,
Yoldaşlar,

Kürt Halkının zülme ve sömürgeye karşı mücadele simgesi, uluslararası Bayramı Newroz'u Demokrasi İçin birlik örgütleri adına kutlarken bu toplantıda aranızda bulunmak, kıvanç ve tasalarınızı paylaşmak olanağı verdiğim için düzenlene komitesine tesekkür etmek istem.

Çağrınızda da belirttiğiniz gibi, Newroz, bu yılda, Kürt Halkının üç cephede birden, bir yanıyla Türkiye'de faşist askeri diktatörlüğe, diğer yanıyla Irak'ta Baas şövenizmine ve nihayet İran'da gün be gün şiddetlenen ulusal baskiya karşı mücadele vormek zorunda olduğunu günlere rastlıyoruz. Bu zor koşullar altında kutlanıyor.

Bu baskılar, Ortadoğu genelinde, emperyalizmin yıllardan beri hın oğlu hince uygulayageldiği "böl ve yönet" politikasının doğal sonucudur. Halkların kendi yazgilarını kendilerinin belirlemesi hakkını hiç sayarak ortadoğu haritasını pergel ve cetvellerle kendi çıkarlarına uygun şekilde parselleyen tekeller, yüzyılın bağlarından beri Kurdistan'ı siyasal planda parçaparça etmişlerdir. Kurdistan'ın her bir parçasını, halkın gönüllü birliğine dayanan devlet yapıları içinde yer almaya, bu devletlerin yönetimi elli erinde tutan egemen sınıfların şovenist, özümsemeci, baskıcı uygulamaları altında ezilmeye mahkum etmişlerdir.

Türkiye özelinde Kürt halkının durumu dahada ağır...

Emperyalizme karşı kurtuluş mücadelesi yıllarda Türkiye işçi ve köyli kitlelerinin saflarında omuz omuza mücadele veren Kürt halkı, yakın tarihin en büyük ihanetlerinden birine Lozan'da uğramış, çok daha düşük nüfuslu azınlıklara dahi en azından kültürel, dinsel, toplumsal planda özerklikler tanınırken, Kürt halkı, "Ben Kürdüm" diyebilmek, kendi dilinde, yani Kürtçe okuyup yaznak, kendi ulusal özelliklerine göre örgütlenmek haklarından dahi yoksun edilmiştir.

Arkadaşlar; Lenin, devrimden önce Rusya'yı bir "halklar hapishanesi" olarak niteliyordu. Bu, ne yazık ki, bugünkü Türkiye için aynen geçerli bir nitelendirmidir. Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan beri bir halklar hapishanesine dönüşmüştür.

kadın yaşadığı gerçeğini göz önüne alan hakim sınıf iktidarlarının güttükleri ekonomik ve sosyal politikanın bir sonucu olduğu" ilan edilmiştir.

12 Mart 1971'de açılan yarı askeri baskın rejimi döneminde, emperializmin ve yerli işbirlikçilerinin ada saldırısı hedefleri yine işçi sınıfı hareketiyle Kürt ulusal demokratik hareketi olmuş, Türkiye İşçi Partisi, Kürt halkın demokratik haklarını savunduğu için Anayasa mahkemesince kapatılmış, yöneticileri ise, işçi sınıfı diktatörlüğü kurmayı amaçladıkları iddiasıyla 15'er yıl hapse mahkum edilmiştir. O dönemde kapatılan ve yöneticileri ağır hapis cezalarına mahkum edilen örgütlerden biri de Devrimci Doğu Kültür Ocaklarıdır.

Ama kavga durmamaktadır. O dönemin genç devrimcisi Deniz Gezmış 12 Mart cellatlarının sehpasında can vermeden önce tüm dünyaya söyle haykırmıştır. "Yaşasın Türk ve Kürt halklarının bağımsızlık mücadelesi, kahrolsun emperializm."

12 Eylül 1980 darbesinden sonra da aynı seneyi gündemeştir. Kanatlı Jandarma tatbikatlarıyla genel provası yapılan ulusal baskın, tüm Türkiye'de sıkıyönetim ilan edilmesi ile hunharca uygulanmaya başlanmıştır. Kürt köyleri topa tutulmakta, bombardıman edilnekte, kitleSEL tutuklamalar birbirini kovalamakta, Kürt halkın seçkin evlatları ya kurşunlanmaktadır, ya da zindanlarda çürütilmektedir. Bu askeri planda Silahlı İşbirliği Anlaşması ile ekonomik plana IMF'nin dattığı 24 Ocak kararları ile sahneye konulan emperialist tırmanışın yeni bir aşamasıdır. Daha önemlisi Türkiye'de Faşist bir devletin kurulması yolunda atılan en cüretkar adımdır.

Artık devlete resmen faşist ideoloji egemendir. Cunta şefi Evren, yurt dışında demokrasi mücadeleyi yürüten Türkçeli demokratların "asil Türk kanından yoksun hainler" olduğunu söyleyerek en kaba türünden şovenizm, ırkçılık yapmaktadır. Son gelen haberler İran, Irak, Suriye sınırlarında kaçakçılığı önlemek için 10 km derinliğinde bir güvenlik kordonu oluşturduğunu bildiriyor. Genel kurmaydan Adana-Hatay sıkıyönetim komutanlığına gönderilen bir emirle Hatay'daki Arapların ayaklanması içinde oldukları, Arapların Karadeniz illerine yerlestirilmesi için hazırlık yapılması bildiriliyor. Aradan 10 gün geçmeden AKKO operasyonu yapılıyor.

Cunta generalleri özel sohbetlerinde Ortadoğu'daki bir kargasalıkta Kerkük ve Musul'un Türkiye'ye ilhak edilmesi ihtimalinden söz ediyor, saçı basının yazarları bu bölgeler üzerinde açıkça hak iddia ediyor.

Lozan'da müslüman olmayan azınlıklara, yani Ermenilere, Rumlara, Yahudilere, bazı kültürel, dinsel, toplumsal hakların tanınmış olması bu kuralı bozmuyor. Evet, tipki asimile olmuş Kürt büyük toprak sahipleri gibi, Türkiye Büyük Burjuvazisinin kilit noktalarında müslüman olmayan para babaları da belli ayrıcalıklara sahip olmuşlardır ve hala sahiptirler. Ancak, Ermeni, Rum, Yahudi halklarının emekçi, küçük esnaf ve zanaatkar kesimleri, özellikle 6-7 Eylül 1955 kırımından sonra tırmanan ulusal baskın altında, doğup büyüdükleri, kendi anayurtları olan Türkiye'den kopup, gitmek zorunda kalmışlardır. Bu gün Türkiye'de müslüman olmayan azınlıkların toplam nüfusu, bu ulusal baskılar yüzünden 100 binin altına düşmüştür.

Kaldı ki, baskı altında bulunanlar sadece müslüman olmayan azınlıklar değildir. Türkiye'nin müslüman nüfusu içinde aleviler, cumhurriyet döneminde de ayırma tabi tutulmaya devam etmişler, son yıllarda arka arkaya can kırımlarına uğramışlardır.

Ama Kürt halkı için, Kürt Milliyeti için durum daha da farklıdır. Türkiye Kürdistanının coğrafi bütünlüğünü üzerinde dil, kültür birliğine, ekonomik bütünlüğe sahip, nüfusu 10 milyonu aşkın bir Kürt halkı, bir Kürt Milliyeti vardır.

Empiryalizme karşı kesin zaferin kazanılmasından sonra işçi sınıfını, yoksul köylülüğü ve Kürt Milliyetini dışlayarak iktidarı gaspeden yeni yetne Türk Burjuvazisile büyük toprak sahipleri itifakı, tüm cumhurriyet tarihi boyunca sınıfısal ve ulusal baskıyı ad başı götürmüştür. İşçi sınıfının siyasal ve sendika örgütlenmesi yasaklanırken, Kürt halkına yönelen inkar ve baskı kampanyası "isyan bastırma operasyonu" adı altında kitlesel kırımlara dönüştürü.

KüçükKürt burjuvazinin şovenizmi, Türk ırkını tüm milliyetlerin kökeni, yeryüzünün eniştün ırkı ilan ederken, Kürt halkınida "dağılı Kürtler" olarak netleyecek bir akıldisiliğe vardırılmıştır.

1960 sonrasıının sınırlı özgürlüğe ortamında Türkiye işçi sınıfının siyasal ve sendikal planda örgütlenmesine parellel olarak, ilk kez Türkiye Kürdistan'ın özel durumu, Kürt halkının ulusal demokratik hakları sorunu siyasal tartışmaların gündemine girmiş, kürt milliyetinin bilinçli kesimleri yarın yüzyılı aşkın bir aradan sonra kültürel plandada olsa, ağır hapis cezaları göze alarak örgütlenmeye geçmişlerdir.

Ve Türkiye'de ilk kez Türkiye İşçi Partisinin 4. Büyük Kongre kararıyla "Kürt halkının yaşadığı bölgenin, Türkiye'nin öteki bölgelerine oranla geri kalmış olmasının temel nedenlerinden birinin kapitalizmin esitsiz gelisme kanununa ek olarak, bu bölgede Kürt hal-

Türkiye'de sınıfısal ve ulusal baskın en azgın dönemini yaşıyor. Bu koşullarda Demokrasi İçin Birlik, Türkiye'de faşist askeri diktatörlüğe son vermek üzere tüm anti-emperyalist, anti-fasist anti-şovenist güçlerin TEK CEPHE'de birliğinin sağlanması için mücadele veriyor. İşçi sınıfının önderliğinde işçi-köylü ittifakı temeli üzerine bir Devrimci Demokratik İktidarın kurulması için mücadele veriyor. Kürt ulusal demokratik hareketinin yillardır mücadele verdiği Türkiye Kürdistanı'nda ırkçı-şoven, özünseneci uygulamalara son verilmesi için mücadele ediyor.

Türkiye'yi bir "halklar hapishanesi" olmaktan çıkartmak bu yolda savaşan tüm güçler ve örgütlerle ilkeli güç ve eylem birliğini oluşturmak ve geliştirmek güncel görevdir.

Marx ve Engels daha geçen yüzyılda Londra'da Komünist Ligası'nın 1. Kongresinde şöyle haykırmışlardı: "Başka bir ulus ezen bir ulus özgür olamaz"

Bu anlayışla bugün, Kürt halkın bu ulusal bayram gününde diyoruz ki:

Kahrolsun şovenizm,

Kahrolsun emperyalizm ve fasizm,

Yaşasın Kürt ve Türk halklarının faşist askeri diktatörlüğe karşı özgürlük mücadelesi,

"Dünyanın tüm ezilen halklarına özgürlük."

Yurtsever Devrimci Ermeni gurubu adına IMPOST'un gecemizdeki konuşması: "Değerli arkadaşlar,

NEWROZ gecesi tertip komitesine bize konuşma hakkı verdikleri için teşekkür ederiz.

Biz Ermeni devrimcileri olarak bu gece dolayısıyla çeşitli milliyetlerden Türkiye halklarına 1886'dan günümüze kadar yapılan katliamları açıklamayı devrimci bir görev sayıyoruz.

Türkiye'de zaten varolan fasizm gelişen halk mücadelesi karşısında katmerleşmiş ve Askeri Faşist Diktatörlüğe dönüştürülmüştür. Bugün yönetimde bulunan pipırılı faşist paşalar gelişen devrimci mücadeleyi bastırabilmek için her türlü yolu denediler, deniyorlar. Bunlar halkın devrine ve devrimcilere olan güvenini sarsmak için son günlerde yeni bir boyut tutturdular. Özellikle tekellerindeki burjuva basını yolu ile sanki tüm meseleler ortadan kalkmışçasına özellikle "Hürriyet" te her gün ermeni "terörisleri", ermeni "barbarlığı" ve "Ermenileren Türkiye Devrimci harakatındaki yeri" diye

sayfalarca yazı yazıp diğer taraftan "Türk'ün zekası, Türk'ün büyüğüsü, Türk'ün yardımseverliği gibi fasizmden otlanarak yazılmış bir dizi yazıyı yan yana yayınlayarak bir taraftan devrime olan güvenin sarsılması diğer taraftan Türk şovenizmini benliklere yerleştirecek devrimcilere en büyük darbeyi vurmak niyetindedir.

Yapılan insanlık dışı caniane olay diye Fransa'da Türk hakim sınıflarının ajanlığını yapan 2 kişinin cezalandırılması kaldı ki bunun kesin olarak kimin yaptığı bilinmiyor. Ama bizi kimin veya kimlerin yaptığı ilgilendirmez, önemli olan iki önemli ajan'ın temizlenmesidir. Belirleyici olan da budur.

Gelelim Ermeniler bir veya birkaç görevlimizi öldürdü diyenlere, onların dedeleri Abdulhamitler, Talatlar, Enverler 1886 dan 1916'ya kadar 1.600.000 Ermeniyi katlettiler, savunmasız, yaşlı, çocuk genç, kadın demeksizin.

Bugün onların torunları olanlar iki ajan öldürdü diye binlerce gericiyi de peşlerine takarak sözüm ona Ermeni "teröristlerini" ve Fransa'yı protesto ediyorlar. Ama bunların amacı Ermeniler veya Fransa değildir, bunların hedefi devrimci hareketin halk içinde dizginlenmesi ve işi Türk-Ermeni meselesine yönlendirnektir. Bundan dolayı bu dikkat çekicidir.

1886'da II. Abdulhamit iti baştayken, o ermeni meselesinin Ermenilerin ortadan kaldırılması ile halolacağını söylüyor ve ilk olarak 300.000 Ermeniyi katledip, 100.000'ni aşın Ermeni'yi de sürgün ettiriyordu.

Bundan sonra sistemli olarak çalışan Türk hakim sınıfları Kürt feodal boyleri ile, yanı Ağalarla birlikte Kürt gericilerrinden oluşan "Hamidiye birlikleri'ni" kurdular ve böylece Ermeni katliamına giriştiler. Bu katliamlar sırasında önderlikten yoksun halk yer yer direndi, ama bu direnneler onları kurtuluşa götürmekten uzaktı. Bunlardan bazıları 1896'da Zeytin, 1896'da Van, 1904'te Sason ayaklanması gibi.

Bundan sonra yönetmi ele geçiren "Genç Türkler" daha vahşi şekilde davrandılar. Ermeni halkına 1915-1916 yılları arasında 1.300.000'den fazla Ermeni katlettiler.

Abdülhamitlerin, Talat ve Enver Paşalarının katettiği Ermeni sayısı 1.600.000'in üstündedir. Bu rakan Ermeni nüfusunun zaten büyük bir kısmydı, geri kalanları ya kaçtı ya da saklandı. Bugün Dünya'nın neresine gidilirse gidilsin az veya çok sayıda Ermeni'nin yaşadığı görülür, bunların büyük bir kısmı Türkçe bilirler. Bunlar katliamdan kurtulabilenlerin ya çocukları, ya da torunlarıdır. Bu Ermeni katliamına en açık örnektiler.

Bunlar bu katliamları gerçekleştirdikten sonra başa gelen diğer bir faşist, aslında diğerlerinden zerre kadar farklı değildi. Bu ve yandaşları diğer faşistlerin "unuttuğu" köse bucaktaki 200.000 Ermeni'yi de katlederek aslında diğerlerinden hiç bir farkının olmadığını bu ve benzeri olaylarla dünya halklarına gösterdi.

Böylelikle binlerce yıllık bir geçnişi olan, komşu Türk ve Kürt halkları ile herhangi bir sorunu olnayan hatta Tunceli'de katliamcılara karşı kardeş Kürt halkı ile omuz onuza savaşan Ermeni halkın çوغu katledilerek diğerleride topraklarından sökülp atılarak, Ermeni mesclesi ortadan kaldırıldı, ateş olmayan yerden duman çıkmaz misali.

Bundan sonra da bu faşistler durmadılar. Kemal Faşisti ve yandaşları yalnızca 200.000 Ermeni katletmişlerdir. Gerçek doğuda Ermeni mesclesi halolmuştu, ama onları korkutan bir başka kuvvet henüz doğudaydı, yaşamaktaydı. Sıra kader ortağı Ermenilerden sonra onlara gelmişti. İlk olarak Dersimde 100.000'i aşkın Kürt katledildi, daha sonra Diyarbakır, Bitlis, Siirt, Mardin ve benzeri katliamlar birbirini izledi. Bu katliamlar sırasında onların yardımcıları Kürt Feodal beyleriyydi, Şeyhleriyydi. Bu katliamlarda fasist Kemal ve yandaşları Kürt halkını sistemlice imha etmeye çalıştı.

Ne yazıkki bugün de üzüllererek söyleyorum kendilerine "devrimci" diyen sosyalizmin maskesi altında emperyalizmin ve faşizmin yardakçılığını yapan bazı sahtekarlar bugün dahi Kemalizm'in "anti-emperyalistliği" ve "demokratikliği" diye tutturnuşturlardır. Kemal denilen fasist işçi sınıfının önderi Mustafa SUPHİ ve 14 arkadaşını karanızda boğdurulan yüzbinlerce Ermeni, Kürt ve aydının kanına giren dahası, Türkiye halkları kurtuluş için savaşırken o ve yandaşları hareketi ele geçirip, hareketi önceden emperyalistlere satanlardı. bugün çıkıp ta Komalizm'in "anti-emperyalistliği" ve "demokratikliği" savunmak bugünkü faşizmi savunmak olur.

Kemal faşistinin meşhur bir sözü vardır. "BİR TÜRK DÜNYAYA BEDELDİR." .. O bu şoven ve ırkçı sözü söyleyip uyguladı.

Gelelim bugünküler, bugünküler de onların izindeler. Onların torunları olan bugünküler K. Maraş'ta binlerce kişiyi katlettiler, keza Çorum'da katliama giriştiler, tipki 50-60 sene önceki faşistler gibi. Onlar bu katliamları kabullenmeyip bunun alevi-sünneti çatışması olduğunu söylediler. Aslında olan binlerce yaşlı, çoluk, çocuk, genç, kadın demeksizin insanların katledilmesiydi. Bizce tüm devrimcilere düşen görev faşist ideoloji Kemalizmin halka doğru olarak anlatılmasıdır. Biz Türk ve Kürt uluslarının ve Ermeni, Rum gibi ge-

şitli milliyetlerden Türkiye Halklarının kurtuluşunun işçi sınıfı önderliğinde verilecek Demokratik Halk Devrimi ile olacağına inanıyoruz. Bugüne kadar Ermeni milliyetinin başında yetişen onlarca devrinci çeşitli milliyetlerden Türkiye halkları ile omuz omuza can bedeli bir mücadele vermişlerdir, veriyorlar ve verecekler de, bundan M.Zeki Şeritler, Armenag Orhan BAKIR'lar, Hayrabet HANÇ'erler bu uğurda şehit düşmüşlerdir, onların kani yerde kalnayacaktır. Hiç bir faşist güç çeşitli milliyetlerden Türkiye halklarının gelen mücadelesini engellemeyecektir.

Tüm Devrim Şehitleri Ölümüzdürler.

Tüm katliamların hesabını komprador patron-ağa devletinden soracağız.

Yaşasın Demokratik Halk Devrimi,

Milli Zulme son.

Kurdara Azadi?

Biji Newroz,

İktidar namlunun ucundadır.

L İ E G N E W R O Z U M U Z

1.Newroz'u hazırlayan örgütler ek olarak Liege Barış için mücadele organizasyonu ile ortaklaşa hazırlanan 2.NEWROZ gecenizde yine Newroz'un önemi, anlamı Kürdistan'daki son gelişmeler Fransızca, Kürtçe, Türkçe dillerinde yapıldı.D.İ.B-A.K. adına tekrar gecemizde bulunup dayanışmanın en güzel pratığını gösteren Sayın Doğan ÖZGÜDEN'in konuşmasından sonra Belçika Sosyalist Partisi Milletvekili AVRUPA KONSEYİ üyesi sayın Claude DEJARDIN söz alarak, Kürt halkın mücadèlesini desteklediğini, Avrupa Konseyinde bunu dile getireceğini, ve Belçika'daki Örgütümüze başarılar dileyerek, Türkiye'ye demokrasının geri gelmesinin asgari koşusunun Kürt halkın Kültürel otonom haklarını tanımak olduğunu bu yapılmadan Türkiye'de demokrasi den söz edilemeyeceğini, Kürt halkın problemini iyi tanıdığını ve elinden gelen imkanlarla yardımçı olacağını bildirerek, konukların uzun alkışlarını topladı.

Belçika Komünist Partisi adına Sayın LEVAUX söz alarak, Kürt halkına mücadelede başarılılar diledi, Kürdistan'ın dört devlet tarafından parçalandığını ve haklarının çiğnendiğini buna dün-yanın seyirci kalamayacağını belirtti.

Liege Barış için mücadele organizasyonu(Sous le patronage du rassemblement Liegeois Pour la Paix) adına sayın KLUTZ söz alarak Kürt halkınin haklarına saygılı olduklarını ve bunun için mücadele edeceklerini söyleyerek dayanışma içinde olduklarını,Kürt halkınin milli Bayramı Newroz'u Liege'de kutladığımıza çok sevindiklerini belirtti.

Gecemize Almanya'dan sazi sözü ve K.K.D.K 'nın mesajı ile katılan Kürt ozanı QADO dünyanın içinde bulunduğu genel durumun kısa tahlilini yaparak Türkiye ve Kurdistan'ın şartlarına indirgeyerek,faşist askeri Diktatörlüğe karşı acil olarak güç ve eylem birliğine gidilmesinin şart olduğunu K.K.D.K.'nın bu sorumluluğun bilincinde hareket ettiğini açıkladı.Güzel sazi ve besteleri ile konukların alkışlarını topladı.

Almanya'dan gecemize katılan 2.Ozanımız yine K.K.D.K'den Kürt Halk Ozanı TEMELİ kendisine özgü beste taşlama ve şiirleri ile gecemize daha bir anlam ve görünüm kazandırarak,Kürtçe-Türkçe devrimci marşları ile konukların en büyük sempati ve alkışlarını topladı.Parçalarının anlamanın derin ve anlamlı enternasyonal olması ozanınızın büyülügünün simgesiydi.

İsveç'ten ARMANÇ mesajında aramızda bulunamadıkları için üzgün olduklarını,sun'i sınırlarla ayrılan ve parçalanan ülkeniz Kurdistan'ın her dört parçasında Newroz tüm sömürgeci şoven hükümetlerin baskularına rağmen kutlanmış ve özgürlük atesi yakılmış yakılan ateş kadar sıcak duygularla Türkiye'de faşist askeri diktatörlüğe,İran'da fanetik islamik Huneyni yönetimine,Irak'ta şoven ve ırkçı Saddam Hüseyin yönetimine,Suriye'de Şoven Hafız Esat yönetimine karşı şanlı bir varolma mücadelelesinin verilmekte olduğunu En doğal haklarınızı gasp eden bu güçleri emperyalist ve NATO'cu planların kurtaramayacağını ifade ettiler.

Gecemize katılan bir başka kardeş örgüt Info-Türk mesajlarını sundular aynen yayınıyoruz.

Beringen-Zolder-Liege Devrimci Yol taraftarları gecemeze mesajları ile katıldılar.İçinde bulunduğumuz karanlık günlerde yillardan beri hor görülen,her türlü ulusal hakları ellerinden alınan Kürt halkınin Milli bayramı olan Newroz'u coşku ile kutlarız,Kürt ve Türk haklarının verdiği soylu kavgada beraber olduklarını bildirdiler.

Heuzden Zolder Halk Gençlik Birliği gecemize katılan başka bir kardeş örgüt.Kısaca,tarihler boyunca haksızlığa uğrayıp mücadelelesini günümüze dek sürdürün Kürt halkınin en anlamlı müca-

dele simgesi olan Newroz bayramını kutladıklarını başarılar dileklerini,Kürt ve diğer ezilen dünya uluslarının bağımsızlık savaşını desteklediklerini bildirdiler.

Liege Türk İşçileri Sosyal Dayanışma ve Kültür Derneği gecemize katılıp mesajlarını sundular.Kısaca;Kürt halkın baskın ezgi,sömürgeye karşı başkaldırışının sembolü olan Newroz gecesine katılmaktan sevinçli olduklarını,bu savaşın günümüzde Türkiye'li İşçiler Emekçiler olarak dayanışma içerisinde olduklarını belirterek,var olan dürüst,demokrat devrimci örgütler hiç bir ön koşul öne sürmeden anlaşacağımız noktalardan hareket ederek eylem birliğine gidilmesi gerektiğini,Kürt halkın tarihler boyu zulme iskenceye karşı mücadelesi önünde eğildiklerini bildirdiklerini ifade ettiler.

Denge Konal Almanya ve

Ala Rızgari İsviç'ren gecemize birer dayanışma mesajı ile katıldılar,dayanışma içinde olduklarını bildirdiler.

Gecede yine Fransa'dan getirtilen İran ve Irak Kürdistanında çekimleri yapılan 2 film ile Kürt halkın yaşamı,örf-adetleri,hangi şartlarda savaşmak zorunda kaldıklarını,Humeyni'nin Helikopterlerinin Kürt köylerini nasıl bombardıman ettiğini konuklara göstermeye çalıştık.Filmleri konuklar çok büyük bir ilgi ile izlediler.Film için şiir yazan ve okuyan büyük Kürt Şair CİGERXWİN'i gören soyirciler alkışlayarak sloganlar attılar.Yemeğimiz konuklarımızın büyük bir ilgisini topladı.Kürdistan'a özgü yemeğe gece boyunca yabancı konukların masalarından eksik olmadı.Kürdistan'ın ritmik nefis oyunları büyük bir hayranlıkla seyredildi.Zaman zaman konuklar GOVENT oyunlarına katılarak ayak uydurup zevkle oynadılar.

Info-Türk'ün mesajı:

Değerli arkadaşlar,

Dostlar,

Kürt halkın ulusal bayramı Newroz'u Kürdistan'dan binlerce kilometre uzakta yaşanacak üzere bugün Liege'de bir araya gelen Kürt arkadaşlarımızın coşkusunu paylaşır,kendilerini en sıcak dostluk duygularıyla selamlıyoruz.

Türkiye'de 12 Eylül faşist askeri darbesinden sonra daha da yoğunlaşan baskilar,Türkiye Kürdistanı'nda bu yıl Newroz'un ayrı coşkuyla kutlanmasına engel olmaktadır.

Ancak,cumhuriyetin başından beri Türkiye egemen sınıflarının uyguladığı baskilar,Kürt halkın ulusal ve Kültürel özellik-

lerini ortadan kaldırmadığı gibi, bir halk olarak, bir ulus olarak varlığını korumasına da engel olamamıştır.

Türkiye'nin Türkiye Kürdistanı'nın yurtsever evlatlarına kan kusturan bu faşist paşalar rejimini Kürt ve Türk halkın birlikte mücadelesi elbette bir gün tarih sahnesinden silecek, ırkçılığın, şovenizmin üniformalı temsilcileri de, tarihin çöplüğünde Şahların, Somoza'ların yanlarında layık oldukları yerleri alacaklardır.

Yaşasın Türk-Kürt halkın kardeşliği,

Yaşasın emperyalizme, faşizme ve şovenizme karşı Türkiye halkın devrimci demokratik mücadelesi.

Yaşasın NEWROZ .

INFO-TÜRK

HEDEF
KURDISTANA
AZA
YEKBÜYİ Ü
SOSYALİSTE !

E F R İ Q A J E R

(Güney Afrika)

TSHEPO MAPHALA

Kovara TEKOSER ji bo vê hêjmara xwe, ev informasyona li ser Efriqa jêr ji Tshepo Maphala, merivekî xelatkarê ji Efriqa jêre, ku **ji** welêt reviyaye û iro nema karê vegevê welatê xwe, vergist. Tshepo Maphala li Belçika dirunê û li cem xwendinê xebata diji zordestiyê, njadparêzi û mêtîngehkariyê ji dikû. Pas hevlitina me û wi ev nivîsara ha ji bo kovarê dame, em ji vê nivîsarê ji bo xwendevanan çapdikin.

Di hêjmara werê de, dîse emê li ser rewşa SAHARA nivisin û di kovarê de çapkin. Em goman dîkin ev nivîsaen li ser gelên bindest û mêtîngeh ji bo hemi kesî giringin ku em kârin bi kêmâsi jîbê rewşa van gelên bindest nasbikin.

Efriqa Jêr welateki xwedî 27 milyon kese, Ji van 27 milyon merivan 6 milyon kes spî ne. (ji welatê ewropa û ingilistan çune wir). Yen din ji reşikan, çîniyan, japoni û hindîyanpêk tê. Di vi' welatide tiştekî pirr muhîm heye ku ; heci çini wek reşikan fêr ditin, heci japonine wek spîyan têr ditin. Gişi mafênu ku spî bi kar tênin, japoni ji kârin van mafan bikar bênin. Gelê spî û japoni bihevre li yek mintiqê dijin. Lî tiştekî dinji ez dixwazim bêjim, heci gelê çini û japonine qet şerrê diji zordesti û mêtîngehkariyê, ji bo xelasiyê nakin. Şerrê xelasiyen gelê Efriqa Jêr, ev gelên din dîkin. (Reşik, hindî û yen tevlihev).

Çima ev gelên din şer dîkin ?

Sebeba pêşin eve ku, ev gel têh perçigandin. Ji ber ku ev gel ji teref spîyan di aliyê aborî, civakî û çandide têr perçigandin. Ji ber van sebeban em vi şeri dîkin heta em biserkevin.

Di rewşa rôzani de (siyasi) mafênu reşikan nine ku ev herin intixaşbê û ew nikarin herne parlemento wek senator û endamên parlemento. Ev maf bes **ji** pîyan re heye. Mafê intixaşbê û çuna parlemento wek nûnerê gel, endamê parlemento, senator bes ji wanre, yanî ji spîyanre ye. Qanûnbi temami, ji her alive dijî reşikane. Spî karin biryare li ser canê reşkan bixwe bidin. Karin li ser cihê runiştin û karê reşikan biryaran bidin. Ew karin vi gelê bindest ji mintiqekê rakin. mintiqeke din. Ew karin bi kêfa xwe, reşikan ji mal û mafênu van bikin.

Ji bona halkirina problemen di nav reşikande möriveki spi ji aliyé parlemento tê hilbijartin (di parlemento de hemi spine) û ev kes bi van problêman dilebikê. Lî ev kes hiçti wexti nikarê giş problemen reşikan bizarê û halbijartîn. Jiber ku ev kes a) ne reşike, b) ev kes ne ji aliyé gelê reşik hatîye hilbijartîn û hatîye ser kar.

Ji bo reşikan qanûna vî welati bixwe problemekî pirr mezine. Pirr tişt hene ku di qanûnê bixwede diji reşikanin. Weke; Qanûn wan mecbur dikê ku reşik ji mintiqên spîyan derkevin û herin mintiqekê. Ku şertên jiyanê pirr ne basın. Ji aliki welêt bo aliyé din ne mimkine ku reşik herin û bén, bêyi biryara qanûnê.

Hiç ti wexti reşik nikarin mtingan (demonstration) bikin; Nikarin ew diji qanûnan û tiştên ne baş protesto bikin. Ev ne mimkine. Her wexti kesen ku ser kirine û ji bo gel xebat kiriye jiterref karbidestan (spîyan) yan ketîye girtîgehê, yan hatîye kuştin. Bi vî awayî gelê reşik bê merivên zane û xebatkar ñimêñ. Û ev gel nikarê xwe di aliyé rêzani de organize bikê. Yanji merivên rêzaniyên reşik, her tim dîbin kontrola hikumetêde ne. Dan û standinän wan ji her terefi têñ birrin. Hinek ji wan reşikan bixwe nikarin bi malîyên xwe re bipeyivin. Ev tiştjî li wan tê qedaxekirin.

Rewsa iro ji pirr ne base, zarokên 12 salı, 13 salı têñ girtin. Dikevin girtîghan, pirraniya wah girtîgehêñ rêzani hikumet wan dibê Cezîra Robben. (Robben adası). Ew mecburin li wir bimînin. Ew cezîre ji bes ji bo girtîyên rêzaniye. Jiyanek pir nexwes heye li wir. Karê giran û zilm pirr zêde dibê, li vê cezîrê.

Di aliyé aboride, maf giş ji spîyanre ne. Hiç ti mafîn reşikan di aliyé aboride nîne. Heçi spine karin li her cihê ku ew bixwazin karbikin û cihê kar vekin. Lî reşik ne xwedî van mafanin. Reşik ni karin li her cihê ku ew bixwazin karbikin. Ew mecburin ku li cihê ji dayikê bûne karbikin. Yanji li cihê ku ew dijin. Yan bi biryara hikumetê karin li bajareki din karbikin. Di qanûnê de pirr tişt hene ku li ser reşikanin. Qanûn bixwe jbo spîyan û diji reşikkane. Di qanûnêde gereke merivê spi her tim serdestê merivê reşikbê. Ev di aliyé aborideji wehaye. Hin merivên reşik bi izna spîyan karin herne bajêr karbikin, eger merivê spi werê vî ji gund yanji ji cihê wî wergrê û bibê. Hemî kes nikarê herê bajêr karbikê. Yen ku têñ hilbijartîn, ewin ku 15-16 seetan Karin karbikin. Lî ew mecburin ku her tiştê ku spi bêjin bikin. Evji nemerovtiye. Meriv 15-16 seetan bê rawestan mecbure karbikê.

Di qanûnêde , hinek şiklê kar hene ku bes spî karin vî karin bikin. Qanûn izna reşikan ji bo kirina vî karî nadê. Weke organî zekirina yekitike xwedî mal yên reşik, ne minkine. Lê ev tişt ji spîyanreye. Her reşik nikarê hiç ti woxti tegawît bibê. Ev ne mafê ; yekî reşike. Bêkariti,(içsizlik)hiç tiwextî ji spîyan re nîne. Ew her tim li rihetî kar dibînin. Lê heçî reşikin, her tim bekariti li ber derê deriye. Ev bêkarôn resik 80 ji 100 ji nav gelîne.

Efrîqa Jör pir ronginedi aliyêzâr, uraniyum û platinium û hwd. Ev zér û tiştendin kurê (fayda, kazanc) giş diçê berîka spîyan. Ew maliyet ji dibê hêzek mezin û hêzek zorker dijî reşikan ku di rebeniyêde dijin. Heçî karkerin, fergek mezin dinavbera karkeren reşik û yên spî de heye. Dû karkeren ku eynî karî dikin, eynî tiştan dikin pera ne weke hev distênin. Yê reşik her heyy bi pirranî 250 DM werdigrê, lê li eynî karî û eynî cihi karkerê spî dinavbera 2500 û 3000 DM distêne. Ev niheqîya han li her cihi heye û ev tis.t di qanûnêde hatfiye nivisin. Spî hertim serdeste, xwedî mafe, lê reşik na.

Di aliyê xwendinêde, imkanen spîyan pîrr pîrr zêdetirin ji yên reşikan. Xwendekareki reşik ku xwedî burse di salêde 50 DM werdigrê. Giş mesrefen xwe, kirfîna cilan,pirtukan, xwarin vexwarin, çun û hatin hemî liser vî kesîne. Di bin van şertande 50 DM ne bese ji keseki ku xwedîna xwe li bajareki din dikê. Lê rewşa xwendekareki spî ne wehaye. Di salêde ew ji bona xwendîna xwe 1000 DM distênin. Bi ser vê yekî ji giş mesrefen vî xwendekarê spî yê ku lîm dibistanê yanji li zanîgehê dibô li ser hikmetêye. Cilêن vî, xwarin, vexwarin, kirfîna pirtukan giş ji teref hikmetê haldibê. Lê yê resik weke ku me li jor got ne wehaye. 50 DM ji bo salekê û hemî mesrefen din ji li ser vî ne tişteki weha sahle.

Di aliyê çandide ji qanun eve. Ferqi pîrr mezine. Pîrr mafê çandî ku spî karin bi kar bênin hene, lê li cam vî tiştî pîrr kêm mafê reşikan hene. Nekîdin, yekî reşik nikarê bi yeke spîre bi zewicê. Yeke reşik nikarê bi yekî spîre bizewicê. Yên spîji nabê ku bi reşikan re bizewicin. Yên reşik nikarin di dibistanen spîyande bixwînin, nikarin herin nexwesxanen spîyan, nikarin li otobusen spîyan swarbîbin. Ew nikarin li her mintiqeyî runin. Di her ali de ev njadparêzi û ferqi heye. Pîrr imkanen spîyan hene, mal, xanî û imkanen din, lê reşik her tim xwedî kêm dibistanin, kêm nexwesxanen wan hene. Pîrr kêm mal bidest wan dikevin. Kêm kar dibînin.

Eger meriveki reşik li bajêr qezakê bikêû rewşa wî pirr nebaşbê ji, ti ambulansên spîyan nayêن wî nabin nexweşxanû ji bo ku jiyana wî xelasbibê. Gereke ji mintiqâ resikan ambulans bê û wî bibê nexweşxana reşkan. Lê eger meriveki qezakê bikê li her derî her deqîqê ambulans di wextekî pirr kêmde þê wî dibê. Nexweşxanûn spîyan pirr pirr zêdetirin ji yên resikan.

Yekî reşik her wextî mecbure ku îkametgah xwe bixwere bigerânê. Eger polis wî li ciheki bê îkametgah bigrê, karê wî bê pirs bâxâ girtigehê. Weki din ji gelê reşik dinava rojêde karê serbest bigerê. Ev serbestî ji seet 6 heta 10 û  avarê ye. Di navbera 10 û 6 de reşik mecburin li mal runin. Yanji gereke ew herê iznê ji polis wergîrê û herê nava bajêr. Lê spî karin her tim bigerin û kengî dixwazin diçin derê. Ji wanre tişteki qedaxe nine. Ev ji QANUNE.!

Çanda ku hikumet didê me ji eve, her wextî em xwe kole dibînin. Ev çande her tim reşikan dirazânê. Reşik bi wî çandê xwe weko meriveki nabînin. Em fêhîdibin ku em bindesten spîyanin. Ku em ji bo vi tiştî hatine dinyayê. Bi vê çandê em nikarin xwe nasbîkin. Em nikarin xwe biparêzin, azabin. Ev çandji QANUNE.! QANUN ji SPI ne.

Di aliyê çun û hatina kar ji, imkanen reşikan pirr xerabin. Di nav malekêde merivên ku kardîkin ji 4 û sibê dirabin 60-70 KM diçin kamê xwe (mekinên çun û hatinê pir pîsin) seet 10 û  avarê digerin mal. Bi vê yekê Qanun maliyan bixwe ji hev durdikê. Nan ji hev berri dikê. (yabacilaşyurma). Zarokên reşik di bin van şertan de mezin dibin. Ku pirr kêm dê bavê xwe dibînin.

Pas vi tiştî ku me li jor got vê rewşa nexwes, pirsek tê ber me.

Çawa em karin rewşa xwe baştır bikin û vê newakheviyê ji nav xwe rakin.? Pêş ku em dest pê bikin, ez dixwazim vi tشتî ji bêjim. Heçi ji reşikan ku ev tişt birkiriye û ji bo vi tiştî şer kiriye, yan tê girtin yanji. tê kustin û yanji ji welêt tê derxistin. Her çigası ku me xebatkaran bi aşitî mafêن gelê xwe xwestiye, hikumetê bi gullan, girtigehan û xwinê bersiva me dayîye. Ji ber vê yekê gelê ku bindeste û zilmeke pirr mezin lê dibê, gelê ku weha ji aliyê spîyan tê êşandin bi yek rê karê azad bibê, û serxwebûnê heq bikê. Ev rê ji eve. Şerrê çekdarî li dijî kedxur û mêtîngîhkaran. Ev şerrê çekdarî ku bibê gereke ji aliyê gel bixwe bibê. Lê Gel gereke organizekiribê, Ku zanibê çawa ev şer û ji bo ci ev şer giringe. Eger ev şer bêkirin ev zordesti   hêza xwinmêj a mêtîngîhkarwê bê pergigandin. Hingî gel bixwekarê riya xwe di her aliye inşa bikê.

Di dawîde em hêvidikin ku giş, hêzên demokrat, aştixwaz, û diji mêtîngehkari, nîjadparêzi û emperyalizmê, alikariya gelê me li Efrika Jîr bikê ji bo azadî û wek hevîyê diji mêtîngehkaran.

Em ji alikariya gelân bindest dikin, ku ew ji diji mêtîngehkaran şerdikin ji bo azadî û wekheviyê. Ji bo welitek serbixwe. Em hêví dikin ku gelê Kurd jî bîghê armancâ xwe di demeke nêzîkde.

Bi teybetî spasîyên xwe li TEKOŞER Dikimxebata xwirt hêvidikim.

XEBATA KOMITA PIŞTGIRİYA GELE KURD

Komita Piştgirîya Gelê Kurd, xebata xwe ya sala '81 bi hefta Kurdistanê vekir.

2/3 : Civîna Çapê : Ev civîn bi Komela Belçika a Mafêن Mirovati û Komela Internasyonal a Mafêن Gelan -Ligê Belçika- re pêk ani. Di vê civînê de ev meriv peyivin.

- Pierre Mertens: Serkê Komitê, hîquqçi, nivîskarû endamê Komela Internasyonal a Hîquqçîyên Demokrat û Komela Belçika ji bo Mafêن Mirovan. Wi armancê Komitê dan naskirin û bi kurtayî li ser tevgîra Xumeyni diji Gelê Kurd peyivi. Ew bixwe di heyva tebaxê de 1979 gava ku Xumeyni Xumeyni şerrê cihad li diji Kurdan ilan kiribu, ji aliyê Komela Belçika a Mafêن Mirovati hatibu şiyandin di wî çaxide ji ew çubu Kurdistanê Rôhîlat. Paş ku ew gerîya bu civinek li ser Iran û Kurdistan ji çapa Bruksel re çêkiribu.

- François Rigaux: Profesorê Hîquqê Internasyonal, serekê Komela Internasyonal ji bo Mafêن Gelan li ser mafêن Gelê Kurd ji bo azadiyê peyivî.

- Claude de Jardin: Nûnerê Partiya Sosyalîsta Belçika li Parlamento, nûh ji Tirkî vege riya bu, ew li ser hikmî faşist li Tirkî û mafêن Gelê Kurd peyivi.

- Kendal: Nivîskarû Kurd li ser rewsa Kurdistan, Tirkî û Iran peyivî.

11/3 : Şevî Informasyonê li ser Kurdistan, li Université Bruksel. Merivîn ku di vê şevîde peyivin.

- Mateo Alalouf, Profesorê Université, sekretörê Sendika Sosyalîst

pêşgotina şevê kir.

- Jean Humblet, Senatorê Partiya Waloniye (R.W.) Li ser mafêñ Gelê . Kurd peyivi. Hikumeti Iraqê ew berî çend mehan davet kiribu ku ev herê Iraqê û Bibînê ku hikumetê "otonomi" dave Kurdan.

- Kendal, li ser her çar parçeyên Kurdistanê pêyivi. Lê wî di vê şevêde bêhtir li ser Kurdistanê Iraqê peyivi. Ji ber ku çend merivêñ Konsolosê Iraqê hatikun û bi hawoki newes diixwestin xelkê gûhdar bi xapênin ku reya Kurdistan li Iraq base. Lê van bersivêñ pir xwes ji Kendal digirtin.

12/3; Şeva Informasyonê Li Louvain la Neuve, dîse Kendal, J. Humblet û Profesorê Universita Louvain la Neuve Chanoine Houttard peyivin.

11-17/3; Hefta Kurdistan li Bruksel. Ev hefte ji aliyê Komite Piştgiriya Gelê Kurd hatibu hazirkirin. Lê van komelan ji piştgiriya vê xebatê kir.

- Ligue Belge Pour la Defense des Droits de l'Homme (Komela ji bo parastina Mafîn Mirovati)

- Ligue Internationale Pour la Defense des Droits Des Peuples (Komela Internasional ji bo parastina mafêñ Gelan, liqê Belçika)

- M.R.A.X. (Komela diji Nijadparêziyê)

- Commission Justice et Paix (Komisyona jî bo adalet û astiyê)

- V.C.O.M. Koordinasyona Komelên demokratik.

- O.C.G.B. Komela ji bo koordinasyona Komelên beşê Flaman. Ev komele pirr arikarê komelên demokratik yên bîyanî ji dikê.

13/5; Komitê dosyek bi TEKOSER re çêkir û ev dosye pêşkeşî Konseyen Evrûpa kir. Ev dosye li ser Tirkî û Kurdistanê.

16/6; Endameki Komitê û sê endamên Komîtu Belçika ji bo Mafêñ Mirovati li Tirkî bi sê mesulîn Kubîna Wezîrû-Kurî Dervejê Belçika re hevpeyvînek çêkirin. Ewan li ser rejîva tirkî û mafêñ Gelê Kurd peyivin. Mun xwest ku Belçika hew arikarina tisteki li Tirkî re bikî.

XEBATA ME

11-17/3 Hefta Kurdistanê (rûpel ...)

19/3 Folklor di şeva NEMOZA KKKE liqê Leuven. Stan li ser Kurdistan.

20/ Şeva çandî li Belediye Auderghem, Folklor û stran.

10/4 Şeva Sosyalistefî Cuhan yên Şili. Bersala Partiya Allende. Stand mesaj û belavok.

11/4 Şeva Newroz li Bruksel, me ev şeva Newrozê bi Komela Fransa Konfîte re çêkir.

25/4 ; Şeva Newroz li Liège, disce van hersê komelan ev şev bi hevre pirozkirin. Li cem van her sê komelan komeleki Belçiki ji tovi me ev şev organize kir.

1/5 ; Nesa bi Partiya Komunista Belçika re. Pas mesâ şey hate çêkirin. Têkoşer di vê şevde stand Janî govendên Kurditan pêşkeskir.

2/5 ; Amnesty International rojeke li ser Tirkî çêkir. Standa Têkoşer li wira ilgike mezin stand.

9/5 ; Stand di cejna C.N.A.P.D. de.

13-14/5 ; Bi Komela Fransa re me grêwa birçibûnê çêkir û rojekê bi sloganên xweû belavokan li ber deryê Konseya Ewropa sekinin.

5/6 ; Endamên Têkoşer di konferansa du komelên Belçiki de li ser rewşa Kurdistan peyivin.

Di aliyê nivisandinêde :

Di rojnamên "Standart" û "Het Nieuwsblad" de dû reportajên Têkoşer hatin çapkirin.

Kovara M.R.A.K. li ser hefta Kurdistan bi dur û dirêj nivisand, herweha reportajeke li ser Kurdistan di Kovara xwe de çapkir.

KOMİTA BAELECIKA JI BO MAFÊN MİROVATI LI TIRKI

Pas 12 ilonê ku li Tirkî hikmê leşkerî yê fasist hate ser hikim li Belçika komitek ji bo mafêن gelän Tirkî û mirovan biparêzê ji terêf kesên demokrat û pêşverû, komünîst, sosyalistan saz bu.

Xebata vê konîte eve ku hikmê leşkerî li Tirkî rabi û demokrasike bibingeh verê Tirkî. Ev komite herweha xebatê ji bo standina mafêن gele Kurd dikê.

Komîte dosyek li ser Rewşa Tirkî Amadekir. Di vê dosyê de li ser gelê Kurd û mafêن wi jî gal buwîye.

Ev komite herweha dixwazê ku giş arîkarina ku Belçika û Ewropa didê Tirkî bêñ rawestandin. Şertên van evin ku zilma li ser gelê tirk û işkece, kuştin û hikmê leşkerî rabin. Zordestiya ku li sdr gelê Kurd dibê bêñ sekinandin û mafêن wi yên demokratik bêñ gebulkirin. Giş komele, parti û sendige serbest karbikin.

Xebata ku ev komite dîmê hêjayê û herçave.

XEBATA KOMİTA JI BO PİSTGİRİYA GELE KURD BERDEWAME

Di hêjmara bihûrîde me liser sazbûna Komîta Ji Bo Piştgiriya Gelê Kurd nivisibu û di dawîde me gotibu ku di hêjmara bêde emê li ser vê Komitê hêji binivîsênin.

Vê Komitê di 2 yê Adarê de civîna  apê ji bo ku bê naskirin û sazbûna xwe bidê naskirin (zanîn)  ekir. Di civinê de serekê Komitê nivîskar P. Mertens, Prof. F. Rigaum, endamê parlemento Cl. Dejardin, senator J. Humblet û nivîskarê Kurd KENDAL besdarbun. Di vê civinêde rojnamevan G. Chaliand ji gerek besdarbûbane lê mixabeye ku wi nikarîbu besdarbibê.

Di civinêde endamên Komitê, armancê xwe gotin û riya xebata xwe rohnkirin. Paş axaftina endamên Komitê rojnamevanan pîrsên xwe ji wan kirin, li ser vê rîexistinê bersiv wergirtin.

Heftek Paş vê civinê, Komitê, bi arikariya TEKOŞER û Yekiftiya Xebatkar û Xwendekarêne Kurdistan Li Fransa dû şevê informasyonê û hefta Çandî a Kurdistan û li dû bajaran Newroz bihevre organizekirin. Di şeva pêsinde Sosyclog M. Alalouf, senator J. Humblet, Nivîskarê Kurd KENDAL li Brûksel besdarbun. Di vê şevêde nêzîkî 100 kesî çûhdarî dikir. Di şeva dûwemînde Prof. Chandine Fr. Houtard, senator J. Humblet û KENDAL li Louvain-La-Neuve besdarbun. Di vê şevê de nêzîkî 50 kesî hebun. Hefta çandî a Kurdistanji li Brûksel pir xwes der basbu. Lî wek herwextê heft heşt merivêne Balyozxana IRAQ di her dû şevande besdarbun. Lî wan nikarîbun rûyê xweyi şovenist li hember tukesî veşîrin. Di vê navberêde pîrr belavok û afîş hatin belavkirin. Pîrr kes hatin Hefta Çandî a Kurdistan temasekirin û diapozitivîn li ser Kurdistan ditin.

Ji boşevêne NEWROZ li beşê "Xebata Me" temasîke. . .

Komîta ji bo Piştgiriya Gelê Kurd xebata xwe a hêja berdewam dukê. Endamên wê bi giş hîza xwe ji bo mafêne Gelê Kurd xebatê dikin. Moriveki wek Cl. Dejardin ku endamê Komitêye, di civîna Konseya Ewrupa li Strasbourg karekâ hêja û axaftineke xwes li ser gelê Kurd kir. Ev xebata endamên Komitê bi şêweki xurt wê berdewambê.

Di nêzikde dosyeke li ser rewşa Tirkî û Kurdistan ku Komitê û TEKOŞER bihevre ji bo pêşkeşkirina Konseya Ewrupa liser Tirkî û Kurdistan hazirkirine em dê çapkin.

Hemu kes karê di hemberê 2 DM (20 Bfr) vê dosyê ji navnişana TEKOŞER bixwazê.

KÜRT HALKININ HAKLARINI DESTEKLEME KOMİTESİ BELÇİKA'DA
ÇALIŞMALARINA DEVAM EDİYOR.

Dergimizin geçen sayısında, Kürt halkın haklarını destekleme komitesinin kuruluşunu, komitenin program ve amaçlarını kısaca özetlemiştik.

Bu komite 2 Mart'ta bir Basın Konferansı düzenliyerek kuruluş ve çalışmalarına başladığını duyurdu. Toplantıda komite başkanı Yazar Pierre Mertens, Prof. F. Rigeux, Sosyalist Partisi Milletvekili Cl. Dejardin, Senatör J. Humblét ve Kürt Yazar Kendal hazır bulundular. Toplantıya komite üyesi Gazeteci-Yazar G. Charliand bazı sebeplerden dolayı katılamadı.

Komite üyeleri amaçlarını ve çalışma şeklini açıkladılar. Üyelerin konuşmalarından sonra gazeteciler komite ile ilgili çeşitli sorular sordular. Çok sayıda gazete ve dergi yazarları katılmıştı.

Basın Konferansından bir hafta sonra Komite, Tékoşer ve Fransa'daki Kürdistanlı İşçi ve Öğrenciler Birliği ile beraber iki informasyon gecesi ve Kürdistan Kültür Haftası düzenledi, İki şehirde Newroz'u da beraber kutladılar.

Bruksel'deki birinci informasyon gecesinde Sosyolog M. ALA-LOUF, Senatör J. Humblét ve Kürt Yazar Kendal dinleyicilere Kürdistan üzerinde bilgi verdiler. Brüksel Üniversitesi sosyoloji bölümünde yapılan geceye 100'e yakın dinleyici katılmıştı.

Louven la Neuve de düzenlenen ikinci informasyon gecesinde Prof. Chanoine, Prof. Houfard, Senatör J. Humblét ve Kendal konuşmacı olarak bulundular. Çok sayıda kişinin katıldığı ikinci gecede yine Kürdistanın tarihi, konumu ve mücadeleci üzerine bilgiler verildi, Dinleyicilerin soruları cevaplandırıldı. Her iki gecemizde de her zaman olduğu gibi Irak Konsoloslığından 7-8 kişi hazır bulundular. Her iki gecede de Sovenist yüzlerini açığa çıkartılarak geldiklerine pişman oldular. Üniversitelerde bol bol bildiriler dağıtıldı. Kürdistan Kültür haftasında hafta boyunca ziyaretçiler diyapositif ve serginizi gezerek bol bol kitap satışı yapıldı, bildiriler dağıtıldı.

Kürt halkını destekleme komitesi çalışmalarına ara vermeden devam ediyor. Komite üyeleri tüm güçleri ile Kürt halkın demokratik hakları için mücadele veriyor.

Komite üyelerinden Sosyalist partisi Milletvekili ve

Avrupa Konseyi üyesi Cl. Dejardin Avrupa Konseyi Toplantısında Kürt halkının üzerindeki baskıların kaldırılmasını istedi. Kürt halkını desteklemeye, demokratik haklarının alınması için herkese çağrı yapıyor. 37 üye Kürt hakkının üzerine raporlarında yer vereceklerini bildiriyorlar.

Yakın bir tarihte Avrupa konseyine sunulan komite ve Tékoşer'in Türkiye ve Kurdistan üzerine hazırladıkları bir dosyayı yayınıyoruz. Bu dosyayı isteyen herkese 2DM karşılığında gönderebiliriz. Tékoşer'in adresinden isteyebilirsiniz.

KONSEYA AVRUPA LI SER XELATE TIRKI CIVIL KIR

Em li vi dur û dîrûj li ser Konseyen Avrupa nînivisin, ji ber ku pîrr rejhîne û kevarên kurdî û tirkî ev tişt nîvisin.

Em lixwasin çend gotimum li ser xelata me u komele Fransâ li wir nînivîschin.

Wek ku tê zanîn şne dan û standînên dûr û dîrûj Konseyen Avrupa nîniveren Tirkî ji hindiru derxîstîn 13 bela Tîmî di Konseyê de endam. Neger ëi nêzîk de leşker dev ji hilte ne berdê ewê ji konseye ji û derkevê. Di Konseyen Avrupa de li ser naşîn mirovati û gandî li Kurdistanî Tirkî hate peyvin. Nêzîki 36 parlamentêren li ser Kurdistanî Tirkî di dosya xwele nîvîschîn. Parlamentêren Yewnanîstîn - Spanya û Portokîz, ji welaleten din ji weke Delegîtin Cl. Dejardin - welaleten Şanlınarayn û grupen komunîst û sosyalistî Fransız xelat û kurdî hêja ëi vê civînî de diji hikmete fasîst li Tirkî Kirin.

Komele Fransa em liwet Kirin ku em li wir grîva Bîrgîbûnî bîtin NGF: 30 Kurdan em xune grîvî. Li cex etendî belavîk û bresurên mu me belavdikir vê xelatê digata xelliê diksanî.

Noja dîwerîn heta ku şerîra konseye derkevê me grîva xwe berdevevî Kir. Li wira grupêki ji pîşverûyen Tirkî ji helu.

Lê ci nîxaboye ku nûneren Burjuvaziya Avrupa narwazin ku cihêk û welaletêki weke Tirkî ji desten wan herd. Ji her vê yekhê Van li herber pêşneyardan merivîn pêşveru, demokrat û aştîwaz tim salmeti derxîstîn. Lê xelata parlamentör û xâzardanîn wan ev merivîn burjuvazi carek dijinî rûyîn wan reşkinin.

Noja davîn dû file li ser Kurdistanî Irand ne pêşanîda.

S E Y R E

Hînkar TORÎ

Seyrê Xatun û cêriya xwe li ber şibaka odê runistibûn. Ji xwere li derive dimeyzandin. Carekê Seyrê li cêriya xwe vege riya û got,

- Xwedê brayê te bihêlê, ew xortê ko hate devê dêri, ji min re bêje ew kibu.

Cêriyê go

- Xatuna min,

- ha

Cêri

- Win magul hingî bitrin win henekê xwe bi mirovan dikin.

Seyrê do, çawa ?

- Neşxwe, Kuramê te bu, û win yên hevin. Win pîvazên mişareki ne. Ti dirabê dibê ma ew kî bu? Ez ji ku zanim, Kuramê te Elik bu. Kurê Mehmedê Amê te bû.

- Go na lê ?

- Go wella.

Seyrê go

- Hiii, Wella ez pê hisehabum ku amekî min hebu. Di go Mehmed. Ne saخe, lê di go kurekî wî heyo, naxwe ewe. De base.

Axir mîhvane wan gun. Elik ji çu nav hevalên xwe. Ji xwere li serê bêñ bi xar û pere dileyizîn. Seyrê di şibakêve dimeyizêne ku li serê bêñ, kuramê wê bi cêhilan râ bi xar û pere dileyizê. Seyrê bang kire cêriya xwe,

- cêriyê

- yo ha

- Here bêje kuramê min, bere pênc daqîqa bê vir û disa vege re.

- Cêri çu cem Eli,

--Eli.

Eli go ha.

- Wella xatunamin Seyrê gotî heta pênc daqîqa bê odê û disa vege re.

- Rehmet li bavê te bi, Ti çima berî niha nahtî ? Sê mecidîyen min hebûn cêhilan hemu ji min birin. Di berîka min de pênc qurus mabun û pêşik ya mine. Nin go ezê perê xwe vege reñim. Tiji ve kîliyê

hatî. De ti here ezê gavekî din bêm.

Cêriyê 18 vegerand.

- Wella xatuna min gotiye bêre niha werdê.

Eli êdi gewê ti li hevalên xwe kir.

- Destêr xwe nedne xara min ezê niha bêm.

Eli çu devê deryê Seyrê, li derfî xist. Seyrê hate devê deri.

- Go fermo kuram, fermo were hindiru.

- Go wella Seyrê ez nayême hindiru, oda te, raxistina oda te.

Ez serm dikkim. Ka derdê te çiye bêje, ezê vegeirim.

Seyrê go.

- Eli were hindiru, gehwekê cixarekê vexwe. Em kâlikê ji xwere biştexilin. Ti ne xeribi, kuramê minî.

- Go wella ez serm dikim, nayê hindiru. Derdê te çi bê, bêje ezê vegeirim.

Seyrê rahişte gomlekê wi û kişand. Bu çirçira wi bist û çar parce jê qetiyen. Kölê wan berdan. Ew bir ser doşekê runiştand. Cixarek dayê û qahwek jê re çêkir.

Elik li raxistina odê meyzand. Hemî mahfurên Ecem, pirça heryeki bostekê didê ser çaroxa Eli. Şewq û şemala weke kahrebanê li çavêr Eli dixê. Dikê nakê ji hizna Seyrê go serê xwe rakê, li Seyrê meyzênen jê nayê. Serêxwe tewandîye gişt serê bighê nav pagên wi. Seyrê go Eli.

- go ha.

- Bi xwedê derdê min eve. Ji welatan, bajaran, miluk, aña, makul, û paşa têne min. Birayê min di bê asil xûhame ye. Ez dibêm niha mîran nakim. Qey xwedê hê nesib nekiriye. Çawa gavadî çavêr min li te ket ne bi dilekî bi hezar dili dilê min kete te. Em yên hevin. Em ji hevdu ne çêtirin, em berûyên darekê, pîvazên müşarekê ne. Ne ti karê xwe ji min çêtir bikê, ne ez karim xwe ji te çêtir bikim. Go ti qayil bî, ez bi çaroxa te ji qayilim. Ji xeyni te mîr li livîna min herambê.

Eli pişta stuwê xwe xwerand. Go Seyrê.

- Ha.

Wella ez zanim ku ti henekê xwe bi min dikê. Ma gelo malê min heye go ti bê qayil bibê? Ma tê bi vê hezn û cemala min qayil dibê? Ma ti li çekên min, kostek û zincîra min qayil dibê. Ti bi çi qayil dibê?

Seyrê.

- Heme bi şexsê te, bi bedena te ez qayil dibim. Bê bela, qedî ya û çu.

Eli go hema bila . Ma gey çiye ?

- Madem hema bila, tê niha deh zilamê ji hazira ne çêtir peydeke û tê çê ser cila birayê min û mezin. Bere bô evê ha kuramê weye. Em divin ku hûn xuha xwe bidnê. Win yêñ hevin û ji hev neçôtirin. Wî gaxî wê camêr me lev ônin.

Eli.

- Wê camêr bi ra ên, bi ci ?

- Bi pera.

- Bi peraaa ? Xwedê mala bavê te kera bikê. Ne min ji tere got pêncî çerxiyê min mabu. Go ti bû malê min, ew ji nîne.

- Mal ava Eli, Bavê min û bavê te axayên welatê Hesenan û Heyderan bûn. Ev eşîra han, welatê Hesenan û Heyderan di desten bavê te û bavê min de bun. Ma ti malê bavê te nebû ?

- Malê bavê min hebê nebê ez nizanim. Hebê ji di destê brawê te deye.

Seyrê go Eli,

- go ha.

- Hê niha aqlê lin ji te birri. Ez zanim ti bîr û bahweriya dînyayê dibê. Di vê heyamêde bê pere tiştik nabê. Her tişt bi pera diqedê. Madem wiloye Eli, rabe bi çembilê min bigre, min ji xwe re birevêne.

Eli go,

- Ez te birevênim ?

- A,

- Revandinji qence lê belê ji wextê ku ez ji diya xwe bûme û heta niha Ez qonaxa dû seetan ji gund derneketimeû neçûme ti devera. Deverkê nasnakim. Lê Iskanê Gulixan heye, mîrik êzidiye. Iskan axa, axayê kelha Gomanîyê ye, dibêjin ku zilameki bas, namuskar û bebeagide. Mi bi şolihêñê ji ez wî nasnakim. Ez nizanim kelha Gomanîyê ji bi kuveye. Malume emê pîrsin. Asil tuwi. Madem ti qîma xwe bi min û çaroxa min têne xwîna minji li ser ya te.

- Go asil ez bim, naxwe rabe xwe kar bike.

Wella careke baktiriyyê , go Eliyê kuram

Tu rabe kar û barê xwe bîke , Tu rabe bîlezîne,

Wela Tu rabi bi çembilê min bigre

Ji canê xwe re ji welatê Hesenan û Heyderan birevîne.

Wella Tu rabe min li odêñ camêr û makulan
li derê vê dinya-ê ji canê xwe re bigerine.

De rabe Kuramo hey lo lo heylo lo

De rabe şîrîno hey lo lo hey lo lo

Eli bangkiriyê, go, lo lo Seyrê bejh û bala te ziravê
Weke tayê rihanê çêdibê li derê kanîyê

Wella çavê mini lê ya te vê rêsîyên cemadiyê
Berdana ser fetlê qatê hemawiyê.

Wella ezê rabim bi destêñ keçama xwe bigrim

Ji welatê Hesenan û Heyderan ji xwe re birevînim.

Wella emê xwe bavêjne mala Iskanê Gulixan Axa
Dibêjin axayê kelha Gomaniyê.

De rabe şîrinê hey lê hey lê lê

De rabe keçamê hey lê hey lê lê

Şev nîvê şevê ye Seyrê rabu ser xwe, ew fetlêñ kezîyan wek
marêñ van deñlân Bunisra, weke werisê wa çolîya, şuglê dor
ræemdîna wa bun. Herdu keziyê xwe li pişta serê xwe pêçan, daw
û deliinga xwe hilkirin. cilêñ xwe, bazin û almêñ xwe xistne tu-
rikê xwe. Şev hatîye diwazdehê şevê, bi destê kuramê xwe girt
û go kelha Gomaniyê ti li kuyî?

Kelha Gomaniyê bi qonaxa heft şev û heft rojan ji welatê He-
senan û Heyderan dûr bû. Ew di şeva hestan de daxili kelha So-
maniyê bûn. Çune ber gesra Gomaniyê.

Eli go Seyrê,

Seyrê go, ha.

- Heçi Iskanê Gulixane, oda mîhvanêñ wi, oda pirek û jinan
ne yeko. Ti here oda malîyêñ wi. Heger go cêriyêñ wi, go ji te
pirsin, ma xuha me, Tu ji kuwi ? Tu ji pêşî hema ne bêje min yek
revand, yan jî min kuramê xwe revandiye. Ka bê xwedê çawa dikê.
Seyrê go, base.

Seyrê rabû çu oda pirekan, li derî da. Sê pirekêñ Gulixan
hene, ji wan ya mezin, go,

- Fermo xuha min, were hindiru.

Seyrê, çarçefa wê li serê wê çu li wir runist.

Pirekê, go,

- Tu ji kuwi xuha min.

- Wella xuha min, em ji wenateki dur tê. Ez û malxuha xwe ne.
Em işev mîhvanê we ne.

- Ser çavan.

Eli ji çu oda mîhvanan, oda Iskanê Gulixan. Fêris û pêhli-wanên wi, firfira nêrgil û cixarên wa ye. Ji xwere diaxivin. Axir heta ku herkes bela bu, çune mala xwe. Iskanê Gulixan li ser textrewanan xwe runiştî, dimeyzêne ku yekî biyanî li devê dêri di nav şekalan de runiştîye.

- Go ha birazî, tu ji kuwî ?

- Go ya Iskan Axa, Derdê min eve. Ez bi vi derdi hatime, li min bihisêne ezê ji te re bêjim.

Wella carekê Eli bangkiriyyê, go ya Iskan Axa

Ez dêhnê xwe didime kelha Gomaniyê

Gelek bilind û xwedê ava bikû gelekî sipehiye.

Wella gelek mîhvanan, mahkuman jin revandine

Qesta xwedê, qesta dêristana te kirine

Min ji bi destê keçama xwe girtiye

Ü ji welatê Hesenan û Heyderan anîye.

Wella min qesta rebbê alemê, qesta dêristana te kirîye

Minê rabuye çikriye

Bi destê keçama xwe girtiye

Minê ji welatê Hesenan û Heyderan anîye

Minê tû bebe egid, mîr û bi namus

Weke te li darê vê dinyayê min nedîye.

Wella ezê ji qasô dinyayê hatime

Qasidê vâ devê deriyê te kirîye.

De rabe Iskan Axayê min lo,

Hey lo hey lo, lo

Hey lo hey lo lo

- go keçama te ye ?

- go belê

- Yanî ne sozdar û ne nişaniye ?

- Go belê.

- Tu ser çavon min hatê Eli, mal mala te ye, Ne bes ti, salê deh, bîst, sedî weke te têñ devê deryê min. Ez karê wan çê dikim; wan li hev mahr dikim û wan dişyênim mala wan. Mal mala te ye. Nebê ez biyanî me, lo belê tişteki din heye.

- Çawa ?

- Maşallah, Tu ewha xor теки minasip, taze, û di hezna xwe deyi. Di vê ku yek bazarekê bikê, û di vê bazarê de karkiê, xisarê nekê. Ya ku te revandiye, weke te spehiye an na ?

- Wellia ezeni, meselek haye, dibêjin, gotine ê ereb, quna te rese, gotfiye ma ez ci bikim malê min eve. Ma hevdu gebulkiriye û hevdu revandiye. Em hatine devê deryê te.

- Erê, wiloye, haye go malê dinyayêye haye go mér di derheqa wê bêñ kuştin, zér û zêger di derheqa wê de herin, divê ku hêjabê. Ez divê herim lê meyzénim, ka çawaye.

Eli go, fermo here lê meyzê.

Iskanê Gulixan xwe berda xwahr, oda pirekan. Dimeyzênê ku wi çarçefik di serê wê deye.

- Go Seyrê.

- Go ha.

- Go diya min, xuha min, ne rojek û dû ne ku tu bê eżê çarçefê dime serê xwe û eżê hisênim. Heye ku tu salekê, dû salan li vir bê. Wê wilobê ku em ji hevdu fihêt nekin, em bibne malîyên hev. Em bi hevre henek û gelta bikin. Çarçefa xwe ji serê xwe rake.

Wextê ku wilo got.

Wellia ewrêñ li ezmanan çiqa li min res û şil bûn.

Gelekî li min û te gazibê.

Wextê Seyrê Xatun rabu ser xwe.

Hêdîka li girêka çarçefa xwe xebiti.

û ev çarçefa li ser rûyê nazik şemiti

Wellia hûnê dêhnê xwe bidne Iskanê Gulixan.

Weke kewê ku yek serê wi jâkê. Weke mirîska ku bi eszê bikevê,

Li ber hezn û cemala Seyrê bi perpitî.

Carekê dibêjê ya Xalîqo,

Tu çiqa mezini, Tu rahman û rehimi,

Wellia hebekî hişê Iskanê Gulixan di serê wi de hatibu.

Hema çu û destêñ xwe di stûyê Seyrê de anî.

Carekê kaba xwe ser ya seyrê de dewisand û danî.

Go sê wadân xwedê li min bê

Ezê tiştna bênim serê Eliyê Mehmed, wi mîhvani.

Ev göstê berxika, ew göstê nazik;

Ji ku anî li ber kokê wi danî,

Ezê Eliyê Mehmed işev bikujim,

Ezê Seyra Xatun bikme ber wi canî.

Wella Iskano sebave tu ne ti sebav ne ti camêri,
 Wella sê jinên Iskanê Gulixan hene,
 Ti carî jêre nabin ti xadim ne ti cêri.
 Di bê çu ba Eli, Eliyê Mehmed;
 Eli jêre, go,
 - Ma ezbêni te di, ma base ?
 Go, base base.
 - Go Eli,
 - Go ha.
 - Mal malê te ye, ji xwe tê li vir bê. Welew çibêji hûn ji
 hev ne biyanin. Win yên hevin, Bila dile te rihet bê, vêga ez di
 bakim Qazi, Miftî û melle, işe te çedikim. Lê Qazi û miftî yê me
 nine, melle kî me heye, ezê niha siyâne pey.
 Go siyande pey mellê û anî.
 Go, Seyda,
 Seyda go, ha.
 - Ti mehrke wilo esnsi navêjê ser wan.
 Seyda go, çawan ?
 - Mehrka wilo siyaseti, ser imamê çaroxî ti bavêjê ser wan.
 Piştre işe te jê nebe.
 - Mehra siyaseti çawayê ?
 - Seyrê bera bêjê, wella min Eli divê, Eji ji bera bêjê min
 Seyrê divê, wê bê qey mehr eve, ma ji ku zanin, cêhilin.
 - Go ezbêni ya çêtir ti zanê. Lê guneh tev di stûyê tede.
 - Ti gûnehê wê nine, hebê ji di stûyê min de.
 Edê mehreke wilo çaroxki avêtnê ser wan.
 Eli go ya Iskan Axa,
 - Ha Eli,
 - Bixwedê rûwê min ji te diêşê, lê xeberke min heye, ezê ji tere
 bêjim.
 - Tu serbest Eli, çiye, xwedê xêrbikê ?
 - Tu saxbê xêre; Em divin ku em li ba hevdu bin, wexta ku em
 ji hevdu dûrdikevin bêhna me dernakevê. Ez zanim ku niha bêhna
 wêjî tengê, go ti odekê bidê me emê li wê odê behsa welatê xwe
 bihevre bikin. Hingî wê bêhna me derkevê.
 - Çedibê, vêga, cih ji we re çê dikim. Kuro here, cihê wan li
 filan odê bikin. Bere herin razin. Çaxê xewdye.

Axir çune cihê xwe, herduwan destêن xwe xistne bin serê xwe û ji xwe re diştexilin. Behsa welatê Hesenan û Heyderan dikirin.

Eli ji Seyrê re dibê:

- Malava Seyrê, me hevdu revand. Hersê birayê te, Qol Qasimê birayê te, welatê Hesenan û Heyderan ew eşîmî giran wê dinyayê kaf û kun bikin. Ewê çawa bê ?

- Malava kuram, wî me hevdu revandiye û em hatine ber perda vi ciwamêri, helbet ewê tişteki safi bikê, ew zanê.

Ji xwe re xeber didan heta ku ew bi xewve çun. Çawa ku her du bi xewve çun, Iskanê Gulixan, mûrê ku hedana wî ne li odê nejî li eywanê, ne li hewse tê, dikê û nakê sebra wî nayê, Xencara di berde dû bost û çar tiliyan dirêjiya wêye. Xencera xwe ani der û car-ekê hêrisê oda Eli û Seyrê kir.

Wella şev nîvê şevê seet dû ye.

Reş heyve, geleki şev tarifiye.

Wextê Iskanê Gulixan çuwîye,

Devê deryê Eli û Seyrê dîse wî vekirîye,

Şewqa rûyê Seyrê daye gâvô wî ye,

Çawa ser serê Eliyê Mehmed rawestiye

Destê xwe avête vê xencera Salih Begê ye;

Carekê xencera xwe bire banî,

Heta xwedê himet dayiyê,

Daniye nîvê mixaza rayê pişta wîye.

Heyf û miqabile yekî weke Eliyê Mehmed,

wî tevnalê xorta.

Kir go xencera wî nîvbost û dû teli,

Di laşê Eli, bermala xêni qul kiriye.

Şeve nîvê şevê ye, wextê ku xencer danî Eliyê Mehmed, xwinê di ber xencera wîre evête hewayê. Seyrê ji hesanê pişta razaye, ser wê şîranîye. Haya wê ji bayê felekê tinine. Xwin çu ser çavên wê, ew sîyîr bû, Eliyê Mehmed di dîlê wêde şîrine. Kuramê wîye û revan-diye. Ser wê evînê, dimeyzânê Eliyê Mehmed, weke bi kereke tuj ti serê mirîşkê jêkê, Eli ji wîlo diqulibê vi ali wî aliyê din. Neme carekê xwe avête ser laşê wî, Eli hê karibu biştexile.

Wella dêhnê xwe daye kuramê xwe Eliyê Mehmed,

Ketiye nîvê odê nav gola xwinê.

Go Eli Bangkiriyê, go lê lê Seyrê keçama minê

Tu dirabê bi lezkê dilezinê,

Bê ti xwe naghêñê welatê Hesenan û Heyderan,
 Kuramê min Qol Qasim, ti xaberê nadîyê, wî pê nahisinê,
 Ku ew neyê heyfa min li darê dînyayê,
 Ji Iskanê Gulixan, li kelha Gomanîyê jê nahilinê.

Kelha Gomanî ji hini heta seri hejiya. Seyrê cilên xwe qetandin û carekê xwe li devê deri da. Pora serê xwe didrûye dirêde. Dikê hewar û sed hewar, li min rebenê, li min hêşirê. Seyrê keto serê çol û berrîyan. Bingî li serê çiyakîve derket, pîrr xali û asê. Dibê zûre zûre guran, roviyan û hirçan. Li Seyrê bû şev di navserê vî çiyayide. **Héft** şev û heft rojêñ wê qedîyan hê zad neketîye pişta qırka wê. Ewo ku bihar bu, kereng, **tolik**, tirşo û geyayê ku tênc xwarin, heme ci dikevê destêñ wê, ku bes ne kevir û ax bê tavê-jê devê xwe. Heta go hisê wê hate serê wê. Di meyzêñê ku dibê şev dikê û nakê sebra wê nayê. Dimeyzêñê ku evor û kovî hene. Dikê ku horê ba wan. Lê evorin, kengî ew dihêlin ku kes nêzîkê wan bibê. Bîst û pênc metre xwe di qevêzin. Axir, lê dibê sibe, bê bi ci kari. Dimeyzêñê ku wî merivek, tivinga wî di destêñ wide û digerê. Nê-çîrvanê evor û kovîyane. Xwe li wan diqelibêñê, di meyzêñê ku nê-çîrvan evor avête darê, ku nêriyê xwe eyar bikê. Seyrê çu pişt û rawesta.

- Apo,

- Ha keçam, derdâ te û li serê vî çiyayı ?

- Apo tu li dûv mesela min mekeve, Xwedê ya ku anî serê min neyêñê serê gûrêñ zozanîn û neyêñê serê evdêñ kurm xvari. Derdê minî go heye, Tu bidî bi qencê xwedê û şerefa mîrê xas, Tu wî eyarı bidê min.

- Başa keça min. Nêçîrvan göstê xwe dani û rahişte eyêr.

- Ha ji te re, kegam.

Ew ji zanê ku mexela kovî û evoran li kuye. Eyar ji mezine.

Ewê xwe di eyêrde pêçê, destêñ xwe dixê cihê lingê pêş lingêñ xwe ji dikê cihê lingêñ paş. Serê xwe ditewêñê û diçê nav kovî û evoran. Kovî halo dimeyzêñin ku ev tişt yek ji wane. Dengê xwe dernaxin. Ewjî ji xwere di nav wande dimexelê û dirazihê. Lê dibê sibeh, eyarê xwe dideynê derekiñ ji xwere kereng, tirşo û tolîkê didê hev û dixwê. Kar û emelê wê eve. Wêke peppukan li serê daran dibê peppuk, peppuk. Derdê wê ji eve. Di bê li min evdalê li min hêşirê kanî kuramê mini Eliyê Mehmed ?

Deh panzdeh rojēn wê diqedihin li sərō wi çiyayê Mehdiyan. Çi.. yakî wilô bilinde weke lata Mendik. Wilô dimeyzênd yekî weke insaneki di binê çiyêve dibihûrê. Hingi çiya bilinda, ew insan weke çük li ber çavûn wê xûya dikê. Wê ji xwe berda xwahr.

- Go waaaa biyanîyo.

Feqihek, pirtukên wî quran û mewlûda wî di turikê wîdene, bê wê ji xwere herê kijan welati feqqihtiyê. Feggih dengê keçikê kir.

- Go malava, ez di pey wî ilmide me, ji bonî xwedê ye, ew hermetâ ha ketiye derdeki giran, ezê herim meysoñim bê ka derdê wê çiye. Feggih hilkişâ û gu binê tehtê, nema karî herê bani.

- Diya minê, ez nema karim bême bani, bê derdê te, mesela te çiye, bêje.

Seyrê, go, birayê min, Tu fillehi, misilmanî anji ûzidîyi?

- Elhemdûllâh, ez misilmanim; feqqemo. Ezê ji xwere herme feqqetiyê. Ka bêjê bê derdê te çiye.

- Birayê min derdê min eve; Heta welatê Hesenan û Heyderan qasidî miş heye. Tu nikarê pêk bênenê?

- Bêje, heger go ji milê min bê, bi sê wadêne xwedê ezê meqsedâ te pêk bênim.

Carekê Seyrê bangkiriyê go feqqe keko,

Ti carekê rabê ji vêdê lezkê bi lezinê,

Ti rabê bi navê rabbê alemê wî xalîqê bitenê,

Li ser rûwê dinyayê bi hebinê,

Tê rahê, welatê Hesenan û Heyderan dure,

Bişev û roj ti heryê lê bi kudêni,

Wextê ku ti çuyî, tê Qâl Qasim,

Birayê mini biçuk ji dê û bavê,

Ti xoberê bidyê wî pê bihisêni,

Tê jêre bêjê, ku xuha te Seyrê gotîye,

Qol Qasimo, weylin keko li halê min nemayê

Weyla yadê min û guranre zurayê,

Weyla yadê li min tutika serê dar û çiyayê.

Weyla li min qijika darayê, li min ruresa wan hersê Lirayê,

Qol Qasimo keko ezê neketime ber hetiket üruresiyan dinyayê,

Ezê dikevime ber Eli, Eliyê ku kuramê min û te bu,

Laşê wî li keliha Gomaniyê di nav leppen dijmin û neyaran de,

Qasimo keko li wêde bê xwedê maye.

Seyrê go, birayê min, ma te derdê min fêhm kir ?

~ Erê xuha min min fêhm kir, wextê go te digot min li vir dinivîsand.Qet mitala neko, mi bist û çar kilo ji vê goli ya şor û têr xwarfye li ser kahniyê, weke kahniya Bohtije, ji peskek av bişewitim ji bonî xatirê te ser wê kahniyê na rawestim. Bahê werke ku sola min ji lingên min bikevê, sifqa min ji lezê li serê darô bimêñê ez lê na vegerim. Hê te derbê min nedîne, bayê xerbi liqayî min bu,go malava feqqe,tu şîqa bi lezi, bisek em hevaltiyê bikin. Min gote bayê xerbi, tu li dora kurik û mesilan de digerê,heyra tu belayî em ne hêvalên hevin. Edî tu hîç metalan make xuha min.

Wella ez çume çiyayê Mehdiyanê,

Çiyakî acêp, bi dar û bare,

Win hemi bêjin ya feqqe,

Masallah ji te re û ji dê û bavê te re,
Feqqih xwe şidand û go welatê Hesenan û Heyderan ti li kuyî ? Bê di qonaxa çend rojan de kete ber hidûdê Hesenan û Heyderande.Giha ber gûhê gund, liqayî zilameki bu.

~ Go bira eve welatê Hesenan û Heyderan ? Eve welatê Qol Qasim ?

~ Go belê.

~ Edî axayê vî welati Qol Qasim Axaye ?

~ Go naxêr, Qol Qasim Axaye jî, lê sê birane. Werkesi axayê oda xweye.

~ Birayê mezinj, kijane oda wî ?

~ Go eva haye.

Turikê Feqqih di milê wîde, kaxezâ ku li dari Seyrê nivisi di destê wîde, û da nîvê odî. Di meyzêñê ciwata wî digerê. Ji eşiran, ji welatê Hesenan û Heyderan di civata wîde hen.Ew jî li ser tah-terewana xwe runisti. Çu kaxez da destân wî.Birayê mezin li kaxezê meyzand û xwend.Ti bersiv neda feqqe.

Heçi ew, hersê birayên Seyrê ne, herdukê mezin, bavê wan û Seyrê yeke, diya wan ne yeke. Heçi Qol Qasime,piçukê biraye, ew ji dê û bav birayê Seyrê ya.Feqqe li ber odî rawestahayî. Bira ti bersiv nedî. Feqqe çu oda birayê navîn, bi wî awayî kaxez da wî ji wi jî li kaxezê meyzand, xwend 18 ti bersiv nedî.Feqqe rabu ji wirji derket.Li derve liqasî pirekkê bû.

~ Go xuha min, xwedê ji te razibê, ev Qol Qasim kijane ?

~ Go bira.

- Go ha.

- Heçi Qol Qasime, serê bist rojên wiye, xuhkewî hebu, digotinê Seyrê XATUN. Xatuneke bi hizna dinyayê evq minnsip û tazebu. Kuramê wê ew revand û biriye. Kos nizanê biriye ku. Ti welat nehis-tin ku lê ne gerihan. Kirin û nekirin ew ne ditin. Dikê û nakê sebra wi û qarha wi li malê nayê. Dayim li dera gund, li van mergan li van çiyaye. Heger hina bixêra xwe xwarin jêre bir, ewê xwe. Ji xwe xwarin nayê bîra wi. Dikin û nakin li malê na howê.

- Go wilô ?

- Go a.

- Naxwe ezê wi li ku bibinim ?

- Bira va mérgek li dera han heye, hebê nebê Qol Qasim li wire. Feqge çu meyzand ku Qol Qasim xwa atye nav gul û nefelê li erdê.

- Go Qol Qasim aya,

- Go ha,

Feqqemektuba ku li ba Seyrê nivisibu da dosta wî. Go va Seyrê nivisiye, li min nemayê; li min rureşa sê birayê, hêsfirâ serê çiya yê. Bi kovî û evoranre razayê. Heger hun li min pirs dikin, va ez li çiyayê Mêhdîyan me. Nakavime ber rezilbüna ha, ku xwîna kuramê min Eliyê Mehmed li cem Iskanê Gulixan maye esîr.

Carekê hêstran dane ser çavên Qol Qasim, kir û nekir, kela giriyyê xwe negirt. Desten xwe avete berika xwe, axir bê çi derket berda turikê feqqih.

- Ti ser serê min û bavê min hatî, oxira te ya xêrê bê.

Feqqih çu ser oxira xwe. Qol Qasim hate malê. Bazda ser banê gesrê.

- Yen ji heft salan mestirbin, bi çekê xwe, bi hespe xwe, xwe hazir bikê. Yen ku bîya min nekin zanin bê wê çi bê serê wan.

Ser vê gotinê, êdi ez wi bibinim ku denge Qol Qasim kiribê û xebordana wi neyêne cih. Herkesi xwe hazirkir. Sed û pêncih suwarzan wi çêbun. Qol Qasim da pêşya wan û go kelha Gomanî ti li kuyyi. Çune ber Kelha Gomaniyê, Qol Qasim denge xwe li Leşkerê xwe kir.

Go zarono,

-gotin ha.

- Heçi Iskanê Gulixanê ye, ziravên wi weke ziravên revine. Go win bê ewê bi me re ser bikê, anji em wi bikujin, anji ewji leşkerê me bikujê, ew nîne. Go pê derxê, ewê bikevê qulkê go hezar salî emlê bigerin em wîna nabînin. Vêce divê ku em bi megameki wi bixne desten xwe. Naxwe nakavê desten me.

- Go asil Tu yi Qol Qasim Axa.
 - Go asil ezbim emê herin çadirên xwe li dora kelha Gmaniyê deynin. Nabeyna çadir û leşkeran deynin bi dorê,. Go bibê sibeh ez zanim wi bônme qefê.

Bu sibeh, Qol Qasim rabu kaxizek nivisi, da destê xulamê xwe.
 - Go kuro,
 - go ha.
 - Vê kaxezê bibe cem Iskanê Gulixanê, bê ev leşkerê li dora kelihê leşkerê Qol Qasime. Bê gotiye ew zilamê ku xuha min revand tê ew zilam kuştîye.Ser wê ez geleki ji te këf xwes bume.Divê ku xelateki bidê te. Hingî wî çaxî wê û.

Xulam rabu ser xwe, cu devê dêri, li dêri da, deri vebu.
 - Go ha kuro ?
 - Go ya Iskan Axa, ev çadirên ku li dora gundin yê Qol Qasim Axa ne. Ev kaxez ji wi da min.

Iskanê Gulixan kaxez xwen . Ser vê xeborê haziriya xwe kir, li hespa xwe swar bu cu çadira Qol Qasim.

- Go Esselamun Eleykum.
 - Go wey eleykum messelam, ya Iskan Axa were rune.
 Cih şanî Iskan Axa kir, cixare dayê, qahwe jêre da çekirin.
 - Go Iskan Axa te em mîranîya han ji min re kiriye.
 - Go belê.
 - Go maşallah, ewê go te kuşt mîrekî bebeegidbu,ewgawa te derb lê anî û te wî kuşt.
 - Go êvîrbu, xortekî û qîzekâ dane devê deri. Min ji wan pîrsî, xort ji minre gotku eva ku min anîye xuha Qol Qasime,min revandiye û anîye. Min go malava, welatê Hesenan û Heyderan û Qol Qasim Axa kirîvê me ye.Em yêñ hevin, mîrikê axa dayim yêñ hevin , mallê me yê heve. Min meyzand ku xuha te revandiye. Min bi siyasetî mehra wan birri û miş wan xisne odekê. Wextê ku razehan min xencera xwe kîşand û ew kuşt. Min diva ku xuha te li cem xwe zatim bikim û xeborê bidme te lê xuha te xwe li dêri xist. Hêji nizanim bê ew çuye ku.

- Go naxwe te ew wîlo kuşt ?
 - Go belê.
 Ma wokê ku dilê Qol Qasim li ser kuramê wi, ew tevnalê xorta û axakî welatê Hesenan û Heyderantêşî. Ma kemala jinekê çiye ?

Wextê Iskanî Gulixan vana jêre dibjê,
 Kezeba wî dişewitê, agir dikevê ser kezeba wî,
 Carekê Qol Qasim rabu ser xwe,
 Go heyla mip bavê te reyando, di gebra res û tarîde,
 Ji qqlâ te weye ku Qol Qasim,
 Ji kuştina kuramê xwe bihuriye,
 Sebav kurê kera, kurê nizanim çi,
 Çawa destê te çu yekî weke Eliyê Mehmed ?
 Di xewna şîrin, di wî tevnalê xorta gerîya.
 Carekê rabu ser xwe, cezma wi ji piyên wî deraniye
 Destân wî bi duvê hospê xweve girêdayîye,
 Doma sê seetan pê tâlim û gera histiriyan kiriye,
 Ew anîye li ba xwe daniye,
 Bi xehcerê çaveki wî deranî bi samiye,
 Têra sê çaroxan ji pişta situyê wî jê kiriye
 heta qurmê duvkê wî ye,
 Destân wî şkînandibu bi saxîye,
 Ji dilê xwere ew daye ber sur û xenceran,
 Laşê wî li wir hiştî bu ji bo kuçik û tajîyan
 Serê wî jêkir û di xurcezîna xwedo dani,
 Heyfa kuramê xwe Eliyê Mehmed bi destân xwe hilaniye,
 Wexta ku serê wî jêkir û kire xurcezîna xwedo, dengê xwe li
 leskerê xwe kir.

- Go zarono,
- Gotin h&.
- Derdê me, armanca me ev zilambu, me ewji kuşt. Edî hun ji min re nee hewcene. Çar ji we bere bi minre bêñ, êdin vegezin mal.
- Gotin ya Qol QASIM Axa çenabê, Tu herê ku em ji bitere.
- Ne min go işê we bi minre nema. Win vegezine mala xwe.
- Qol Qasim Axa çar siwar bi xwe re hilanîn, cilêñ ku ji mal ji Seyrê re anîn, rahişte wan û xistîne xurcezîna xwe û go çiyayê Mêhdîyanê tu li kuyî. Çunq ber çiyê, hospên xwe li binê çiyê girêdan, xulamik li ber wan hisst û yêñ din xwe kisandine serê çiyê. Ci newal, ci negeb û ci mesile ku diçinê, dibakirne Seyrê.
- Waaaa Seyrê, Seyrê tu li kuyî, guran ti xwar, guran ti kuştî ? Axir li wan bu ûvar, hatne ber dewarê xwe razehan, roja din

heta teqana esrê li Seyrê gerihan.

- Bi go waaaa Seyrê.

Seyrê xuya nedikir. Negebik mabu, xulameki xwe nêzik kir û bangî Seyrê kir. Seyrê ji di bestekê de geya ji xwe re dida hev ku şîva xwe hazir bikê. Deng çu gûhên wê. Caradinji wextê ku waaa Seyrê, Seyrê xwe kışende serê tehtê.

- Haaaa,haaaaaan.

Qol Qasim dengê xuha xwe kir.

- Vê neqlê hey kuramê mini Eliyê Mehmed çu, xuha min jî giha min, bese.

Erê carekê Qol Qasim bangkiriyyê,

Lê lê Seyrê ti talih û bextê min û te nine,

Nizanim ev çi siud, ev çi dowl û deme ?

Erê xwişka min ev dû şevin di çiyayê Mêhdîyan de westîyan,

Ti gewet û tageta min nema, erê heke tu minnasnakê,

Ez Qol Qasimê birayê te me.

Seyrê ji piştî wêqa xatunîyê, ew kêf û zewnaka ku têde, ewqa doşekên singe sing, carna digo ev doşekên me çığa gijin?

Pêl wan doşekên hevrîsim dikir, digo çığa piyên mercov ji wan tê-sê. Wilo nazik û nazedar, lingên wê weke pembuwê Edenê nazik, Li halê xwe ê niha dimeyzênen, ew fetlên kezêyan weke maran, bi dar û devîyan ve mane. Ew laşê nazik hemî qul û bîri ketinê. Lingên wê hemî bune felq. Bi vî halê wê geleki dilê wê pê dis, ewitê. Bi halê xwe giri û carekê bangkire Qol Qasim.

Erê carekê, Seyrê bangî kir go weyla Qol Qasime,

Erê keko li halêmin rureşê,

Erê yadê li halê min nemayê,

Erê yadê li darê dînyayê,

Erê li min rureşa hersê birayê,

Erê yadê li min tutika serê darayê,

Min bi guranre zurayê, bi kovîyan re razayê,

Lê lê yadê li min hîsîra destê dijmin û neyarayê,

Erê yadê min kuvîya li serê vî çiyayê Mêhdîyan,

Erê Qol Qasim keko ez nahevîm derdê,

Derdê rezilbun û ketîya serê çiyayê,

Erê ez dikevîm li ber heyfa Eliyê Mehmed,

Kuramê min û te keko,

Ewî maye li Kelha Gomaniyê di destê dijminde.

Erê carekê Qol Qasim bang ki go lo lo Seyrê;
 Ez hatime ji welatê Hesenan û Heyderan bi mërg û kani,
 Erê xuha min em li çiygycê Mêhdîyan westîyan;
 Nema karin bêne bani.

Lê eger tu wê pirsa Eliyê Mehmed kuramê xwe dikê ?

Ez çuwime kelha Gomanîyê, min bi destêن xwe heyfa kuramê hilani.

Heger ku tu ji min bahwer nakê, Va min serê Iskanê Gulixan bixwere anîye. Di bû serê Iskanê Gulixanweke serê van dermalan, pirek dareki dîkinê bêhvila wan û dibine tenurê wan di kizirênin. Û darek xiste bêhvila serê Iskanê Gulixan û hilda.

- Vaye serê Iskanê Gulixan, vaye bedlik cil, heger tu bê ez tazi me. Were wan li xwe ke. Tu zanibû ku heyfa Eliyê Mehmed kuramê me min hiland, tu zanibû ku ez heyfa xwe ji keski re nahêlim. Edî were cilên xwe li xwe ke.

Seyrê hate ber cilan. Rahîste serê Iskanê Culixan û bi geza çuyê. Bi kevira pinehayê. Qol Qasim bi destêن xuha xwe qirt û ew ji Kelha Gomanîyê bire welatê Hesenan û Heyderan.

N A M E

Dayka min

Silavan ji dur pirr dur ji te re dişinim
 Ez mendalê te biçük
 Wek sêwîyan çavan bo te dinalînim

Li vir, dor xwe dinêrim
 Jin xwese
 Dîlanê dîkin bi koman
 Zarok jî dîleyizîn, dikenin
 Dipeyivin bi zmanê xwe, bê tirs

Li vir, dor xwe dinêrim
 Jin azaye
 aha, bi birran pirtuk
 Yek ji wan navê te li sere
 KURDISTAN
 Ne qedaxeye, bahwerke
 Hemî kesjî karê bixwênenê, bê fikara tîrs

Li vir, dor xwe dinêrim
 Jin hêjaye
 Kes naçê mehkeman jiber bahweriyê
 Jiber ku Marks dixwênin nayêñ bidarvekirin
 Bi salan nakevin girtigehêñ tiji sipih

Lo dayka min
 Rewş ne wehayê li wir, dizanim
 Jin ne xwese
 Jin ne azaye
 Jin ne hêjaye
 Hûsire ew, nexwêseki birin kûre

Ka kijan kom dîlanêdikê ?
 Ka li ku zarok dikenin ?
 Karin ew bixwênin bi zmanê xweyî xwes ?
 Ew pirtukêñ delal nayêñ şewitandin ?

Girtîgeh ne tijîne ji kesen azadî xwestine ?
 Nayîn darvekirin ji ber ku Marks-Lenîn dixwênin ?
 Bi hezaran derneçun derê welêt dayê ?
 Ez, yek ji wan
 Dijminê metîngehkaran
 Bi dilê şikesti, hêviya mezin dûrketi

Lê em digerin wir dayê, têr welêt
 Soz ji te re
 Ser dikevin, jînê xwes dikin bi gel re
 Dixemilînin gund û bajaran
 Marşa serxwebunê dibêjin, bi dengekî bilind.

Derwêş FERHO

C İ D İ X W A Z İ M ?

Hêviye min heye
 Di destpêka rêde di çîrisenê
 Li jîr û jor wek stêrikan xûyaye

Carna hûnda dibê ji ber çavan
 Lê ne berrîye ji min
 Baznadê ew

Hêsirek girêdayîye
 Di bin destde, hevsar kiri
 Bi bin destde, rekîh kiri
 Wek kevoka ji çeng büyi

Xem pê nayê, felek
 Ceng dibê ji destpêka spê ve
 Xôr naxwazim ji kesî
 Ez, hêviya xwe bi cî dikim
 Bi bagên gûlû pîvitkan
 Paş zora zor, kuştina dijmin.

Derwêş FERHO

KÜRTÇE GRAMER 4

Soru zamirleri (Pronavîn pîrsîyari)

Kürtçe'de başlica şu soru zamirlerine rastlanır;

Kî (kim)

Çî (ne)

Kîjan (hangisi)

Birde, Kürtçe dilinde cümle soru zamiri kullanılmada, ses tonu ile olumlu cümleden olumsuz veya soru şekline koyulabildiği daha önceki derslerde belirtildi. (Ders 2 de)

Yukarda belirtilen zamirler isim durumuna göre deşşir, çekimi yapılmış **Kî** zamiri Kê, **Çî** zamiride Ç dir. **Kî** zamirinin çekilmesi daima geçmiş zaman için kullanılır.

Orn : **Kî** ye ew ? Kimdir o ?

Kî hate mal ? Eve kim geldi ?

1) **Kî** çayê divexwê ? Kim çay içiyor ?

Ew çî ye ? O nedir ?

Tu çî divexwê ? Sen ne içmek istersin ?

Orn : **Kê** ew anî ? Kim onu getirdi ?

Kê gote te ? Kim sanı söyledi ?

2) **Kê** çay vexwar ? Kim çayı içti ?

Çî digot wi ? O ne söylüyöodu ?

Te çî vexwar ? Sen ne içtin ?

Kîjan zamiri ise her tarafta değişikliğe uğramadan şahis veya seyin yerini tutabilir. Fakat işaret edilen şahis veya sey eril ise zamire "î" dişil ise "ç" eklenir. Coğuldada "an" eklenir.

Orn : **Kîjan** meriv ? Hangi adam ?

Kîjan jin ? Hangi kadın ?

Kîjan keç ? Hangi kız ?

Kîjani dixwazê ? Kimi istiyorsun ? (er)

Kîjanê naxwazê ? Kimi istemiyorsun ? (diş)

Kijanan dibê ? Hangilerini getiriyorsun ? (çoğ)

Ew **kijanan** dixwazê ? O hangilerini istiyor ? (çoğ)

Belirsiz Zamirler (Pronavēn nebinavkiri)

Kürtçe'de belirsiz zamirler üç guruba ayrılırlar.

1 - Heryek (herbiri), yek (biri), herkes (herkes), tu kes (hiçkimse) tu tişt (hicbirşey), filan (filan), filan kes (filankes)

2 - Hemfi (hepsi), hin (bazisi); hinc (bazisi), çendek (bazi, birkaçı)

3 - Heçfi (herkim), tu (hiç, asla); bêhvan (öyle, böyle), çend (bazi, birkaç); hiç (hiç).

Birinci guruptakiler, ismin durumuna göre değişir ve tekil olurlar.

İkinci guruptakiler, ismin durumuna göre değişir ve çoğul olurlar, Üçüncü guruptakiler ise çekilmeler.

Ornekler :	Yek hat	Biri geldi
	Yekî strand	Biri türkü söyledi
	Yekê anî	Biri getirdi (diş)
	Kes ne hat	Kimse gelmedi
	Her tişt hazire	Hersey hazırdir.
	Heçi hat ü	Her gelen oyuna
	govend kir	girdi
	Hin hatin vira	Buraya baziları geldi

(devamı gelecek sayida)

Duyuru :

Okuyucusu arkadaş,

İsveç'te Hamit BOZARSLAN tarafından KEMALİZM ÜZERİNE TEZLER adlı değerli ve okunmaya değer (okunması gereken) bir kitap hazırlanmıştır.

Kemalizmi üç senelik bir çalışmadan sonra, Yazar, gayet güzel bir şekilde ne olup olmadığını bu kitabında açıklıyor.

Kemalizmin ne olduğunu ve ne olmadığını daha çok öğrenmek istiyen herkes bu kitabı 50 DM karşılığında TEKOŞER'in adresinden istiyebilir.

www.arsivakurd.org

Dîçim serê çiyan, şer dikim bo azadî !

”Min navê xwe kola li bircên Diyarbekir

Ez Şêx Seîdê kal, Bijîk Fuad im

Pêşmergeki bê nav û bê nîşan

Ü qevdeki ji pincara welat im

Ez duh şehîd bûm, îro, nuhat im..,

Rojen Barnas

TÊKOŞER di yekê gulan' de .